

WWW.VETO.BE

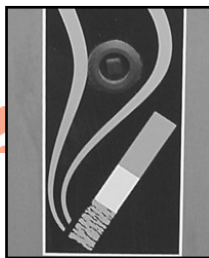
veto

**Laat u niet afslachten:
de genocidewet**
p. 6

**Ontdek mijn plekje:
het G-plekje**
p. 12

**Wist-je-dat-je: van roken ga
je dood**
p. 16

JAARSYSTEEM VERDWIJNT

Haal een diploma op eigen tempo

Transparantie en flexibiliteit zijn sleutelwoorden in het hoger onderwijs van morgen. Zo werkt de Vlaamse Regering aan een ontwerp-decreet dat studenten moet toelaten een eigen studietraject uit te stippelen. Die nieuwe vrijheid houdt echter ook gevaren in.

Thomas Leys

Wanneer het decreet wordt goedgekeurd door het parlement, zal in de toekomst een opleiding niet langer uitgedrukt worden in jaren maar wel in studiepunten. Deze hervorming is tevens een gevolg van de Bologna-verklaring, die ertoe moet leiden dat de diploma's van hoger onderwijs in Europa op een meer eenvormige manier kunnen worden beoordeeld. Het systeem kan reeds volgend academiejaar worden ingevoerd door de onderwijsinstellingen. Pas vanaf 2008 is het verplicht voor alle Vlaamse universiteiten en hogescholen. Studenten die nu reeds aan een opleiding zijn begonnen, zullen echter niet onder het nieuwe systeem vallen.

In de nieuwe structuur staat ieder vak voor een aantal punten of 'credits', minimaal drie. Tijdens een jaar kan men voor 60 punten aan vakken volgen. Een bachelor-opleiding zal zo uit 180 punten bestaan en een master uit 60 tot 120 punten. Wie voor alle vakken van een opleiding is geslaagd

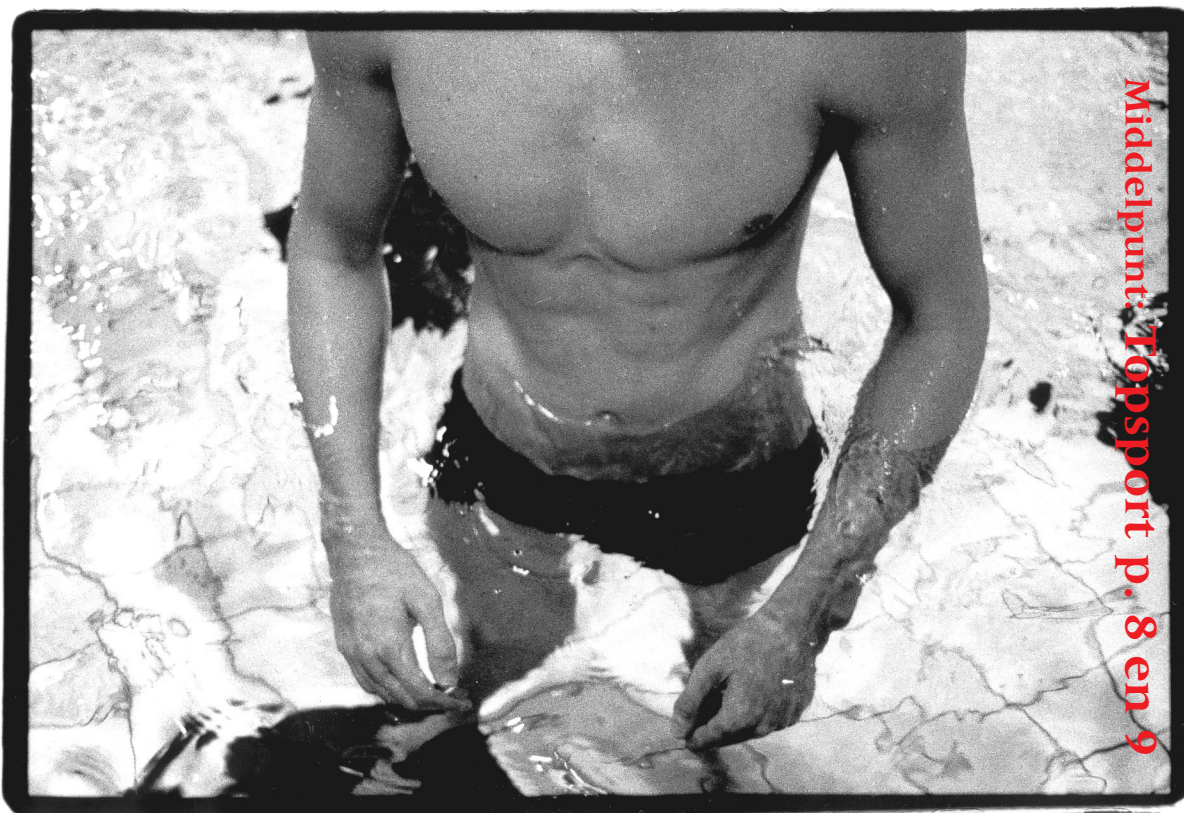

Foto: Pieter Baert

Middelpunt: Topsport p. 8 en 9

— d.i. 10 op 20 heeft gehaald —, krijgt ook het bijhorende diploma. Een opleiding wordt dus niet meer gezien als een periode van onderwijs, maar wel als een verzameling bouwstenen die samen een coherent geheel van kennis vormen. Deliberaties als dusdanig verdwijnen, gezien men voor elk vak afzonderlijk een zogenaamd creditattest moet halen. Het is echter mogelijk zijn credits te spreiden over meerdere academiejaren door bijvoorbeeld een deeltijdse studie met werken te combineren.

Voorstanders van het systeem benadrukken dat de student meer zijn studie zal kunnen plannen en makkelijker ook andere richtingen kan volgen. Een creditattest is namelijk onbeperkt geldig, hoewel er na vijf jaar wel een

actualiseringsprogramma moet gevolgd worden. Critici vrezen dat studenten teveel geneigd zullen zijn hun studie te laten aanslepen, daar waar het huidige jaarsysteem een strak tempo oplegde. Ook het verdwijnen van de mogelijkheid om slechtere resultaten te compenseren door betere tijdens het jaar, wordt als een minpunt gezien. Een belangrijk aspect van het nieuwe systeem is het zogenaamde studiecontract waarin de student en de onderwijsinstelling vooraf reeds bepalen op welke manier men zijn diploma wil behalen.

Lees meer over de plannen rond flexibilisering op pagina 3.

DANSEN OP DE BARRICADEN

Klapstuk #11 verlegt grenzen

Nadat Klapstuk jarenlang de kraamkliniek van de dans was en keer op keer vernieuwing zocht in controversie, onthaastte het festival tijdens de vorige twee edities en keerde het terug naar de bron. De hoogtepunten van twee decennia dansgeschiedenis passeerden de revue, maar windstil bleef het nooit.

Kurt Smeets

Curator Alain Platel sprak van een scharniermoment, en terecht, zo blijkt na het openingsweekend van Klapstuk #11. Zijn herbronning was slechts een stilte voor de storm die curator Jérôme Bel de komende twee weken in het Stuk laat losbarsten.

De voorbije twintig jaar begon dans een hedendaagse taal te spreken en de tijd brak aan om alle neologismen in een woordenboek te archiveren. Klapstuk #10 bood aan jonge studenten een buitenkans om te herontdekken met welke bewegingen klinkende namen als Pina Bausch, Anne-Teresa De Keersmaecker of Wim Vandekeybus ooit opliepen tegen de muren van de kooi waarin het culturele establishment dans gevangen hield. Platel liet ons ten volle proeven van de emoties die een dansend lichaam losweekt bij haar toeschouwers, maar die euforie vergeleed al vlug naar droeve melancholie.

Wat zich eens afspeelde in de marge van de kunst, bleek nu mainstream. De sensatie bleef, maar de heroïek was uitgedoofd. Een afgerond overzicht, een academisch woordenboek, kan misschien één moment fascineren, maar nadien verlies je je onherroepelijk in de nietszeggende

leegte die erachter schuilgaat. Alsof alles gezegd is, alsof de laatste dans is ingezet en elk woord, elke beweging zijn betekenis heeft verklapt. Critici beweerden dat Klapstuk terugviel op puur entertainment, omdat kunst moest overleven op peptalk totdat er eindelijk betere tijden zouden aanbreeken.

Klapstuk #11 snoert hen nu de mond. Samen met de laatste twee uitgaven vormt deze editie immers de gedroomde afsluiter van een drieluik dat poogt te begrijpen wat dans te betekenen heeft voor de dansers zelf, voor hun publiek, voor de kunst, voor onze samenleving. Platel maakte een momentopname van een hyperbeweeglijke kunstvorm opdat de kooi terug zichtbaar werd en Bel nu als vanouds het traliewerk kan omsmeden. Klapstuk #11 belooft dan ook controversie die doelgericht de grenzen van kunst en samenleving opzoekt en bevraagt. Aanstormend talent ruilde de bunsenbranders voor multimedia en zal twee weken lang weer experimenteren in de voormalige chemielabo's waarin het Stuk is ondergebracht. Met alle explosies van dien. Te beginnen met Bruno Beltrão die hiphoppend toont dat betekenissen, net als dans zelf, weigeren tot stilstand te komen en met ons discussieerde over zijn voorstelling, *Telesquat*.

Voor het gesprek met Bruno Beltrão en voorbeschuwingen, lees verder op p. 13

advertentie

GROEP T
LEUVEN HOGESCHOOL

www.groept.be

ENGINEERING • EDUCATING • ENTERPRISING

KRUISWOORDRAADSEL

LEZERSBRIEVEN

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1		■								
2			■						■	
3				■						■
4							■			
5						■				
6				■						
7				■						
8	■						■			
9		■							■	
10										■

Horizontaal

1 Verdwaalde op weg naar India 2 De lezer heil (Lat.) - Afrikaans land 3 Bouw-document - Wijnkan 4 Comfort - Nederlands Instituut voor Arbeidsomstandigheden 5 Kleur achter Temsamani's oren - Voorbij 6 Daarboven - Vervoermiddel 7 Juist - Politica gekraakt door de media 8 New Jersey Occupational Therapy Association - Moment 9 Geweldig - Neon 10 Hevig kwellend

Verticaal

1 Herkenningstekens van landen - Landbouwwerktuig 2 Die komen en gaan volgens Gorki 3 Ouderlingen 4 In orde - Boom - Eén (in het Engels) 5 Niet-ingewijden - Koraaleiland 6 Niet klaar - Engels voor snaar 7 Ruimtevaartstation - Openbare Kredietinstelling - Met name 8 Met goede wegligging 9 Worden gegraveerd in de Alma 10 Muzieknoot - Gebieden

Dries De Smet

Oplossing kruiswoordraadsel Veto 2

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	■	n	a	p	o	l	e	o	n	■
2	l	o	r	o	■	a	n	d	e	s
3	u	r	a	n	a	a	t	■	t	t
4	c	a	c	t	u	s	■	k	e	u
5	i	■	h	u	b	■	t	a	n	d
6	f	o	n	s	■	b	o	n	■	e
7	e	n	e	■	k	o	e	t	e	n
8	r	e	■	l	a	s	t	e	r	t
9	s	e	r	u	m	■	e	l	e	e
10	■	r	e	c	t	o	r	e	n	■

Het **Centrum Klinische Farmacologie** zoekt vrijwilligers (mannen, niet-rokers, tussen 18 en 45 jaar) voor deelname aan klinische studies met belangrijke geneesmiddelen. Een billijke vergoeding is voorzien.

Geïnteresseerden kunnen steeds contact opnemen met:

CENTRUM
KLINISCHE
FARMACOLOGIE

CENTRUM KLINISCHE FARMACOLOGIE
U.Z. GASTHUISBERG

Herestraat 49 B-3000 Leuven
Tel. : 016/34 20 20 <http://www.ckf.be>

WEL, de UNIVERSITAIRE WERKGROEP LITERATUUR EN MEDIA

Op niveau al 23 jaar praktische opleiding van auteurs, journalisten en mediadeskundigen.

Het eerste jaar start op donderdag **9 oktober**, 20 u.

(lokaal Sociale Wetenschappen, Van Evenstr.2, boven Alma 2)

M.m.v. J. Bouveroux (VRT), L. Defour (D&D), H. Devroe (UWLM), R. Van Cauwelaert (Knack), F. Van Oostende (VTM), F. Van Passel (filmregisseur) en D. Verstraeten (VTM).

(advertentie) Tijdig inschrijven via: **016/22.93.24**, zie ook <http://uwel.allegro.be>

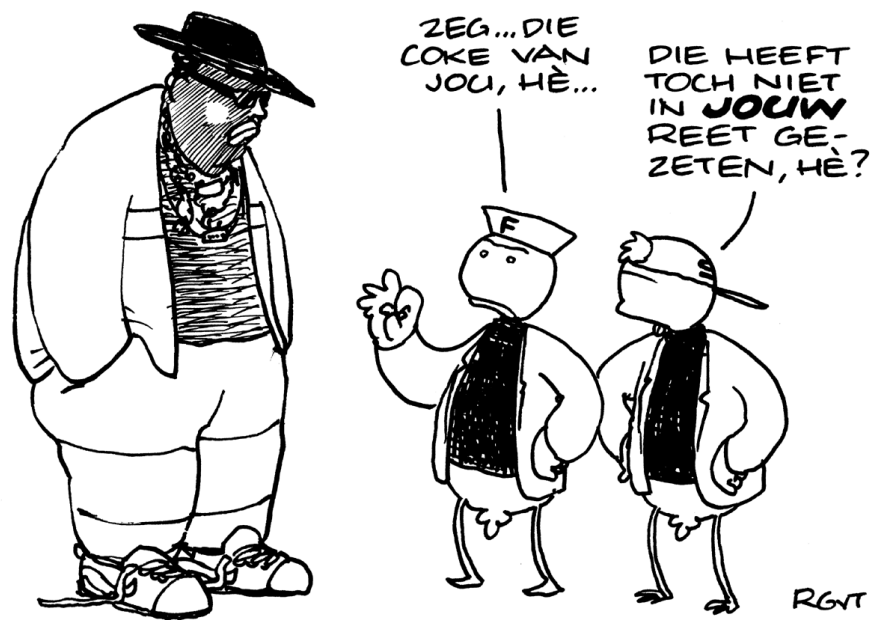
LeUCA

Bij deze wil ik via onderstaand bericht reageren op uw artikel 'Verkiezingen bij de Raad voor Studentenvoorzieningen' in de rubriek 'Kort' van Veto dd. 29/09. Het stemgedrag van de studentenfractie op de Raad voor Studentenvoorzieningen dd. 26/09 ter herverkiezing van de personeelsfractie verliep conform de beslissingen van het Bureau van Sociale Raad dd. 22/09. Op dit Bureau was ik evenwel niet aanwezig. Niettemin behoud ik persoonlijk, als studentenvertegenwoor-

diger van Sociale Raad en als sociaal vertegenwoordiger van het VRG, het volledige vertrouwen in de directie van de vzw LeUCA. Enkel de Algemene Vergadering van Sociale Raad kan zijn wantrouwen omtrent het beleid van de vzw LeUCA uiten. Tot op heden is dit niet gebeurd. Als beheerder heb ik altijd het beleid van de directie gesteund en verdedigd op de Sora-AV. Ik zal dit blijven doen.

Brecht Speybrouck, Lid van de Raad van Beheer LeUCA

FOKKE & SUKKE WILLEN HET WEL EVEN ZEKER WETEN

COLUMN

Herfst

De herfst vreet aan mijn humeur. Die tergende kilte maakt van elke avond een stil klaaglied dat weemoedig de zon bezingt. En met de noorderzon is Armand Pien verdwenen. Meegezogen met de straalstroom. Dat was nog eens televisie: een grote biet, een vreemde aardappel, een weerspreuk en een gulle grap. Iedereen tevreden. Geen VTM-weerman die slechts drie uitdrukkingen kent, waarvan één al luidt: "Dat scheelt een slok op een borrel". Dan kan je nagaan wat de rest voorstelt. Inderdaad: evenveel als dat domme wicht dat tegenover hem zit en vraagt wat voor weer het gaat worden.

Goed, ik geef het toe: deze kennis is het bewijs van mijn zwakheid om uit de ivoren toren te klauteren en te vertoeven in de televisuele hellekrochten. Ik ben ook maar een mens. Ben ik er trots op? Waarom zou ik? Ik zoek mijn troost bij een seksromannetje van Tom Lanoye. Deze man noemde zichzelf enkele Humo's terug "brilddrager, schrijver en janet". Als hij zou toegeven dat hij niet kan schrijven, dan is België klaar om republiek te worden.

Maar een teveel aan waarheid is nergens goed voor. Nee, één slok op een borrel volstaat. Echte objectiviteit hoëft

niet eens te bestaan. Een leugentje om bestwil kan geen kwaad. En wat men niet kan verbergen, dat geeft men beter gewoon grif toe. Ik heb naar dat weerbericht gekeken. Dat is geen schande. Onze koning heeft ook toegegeven dat hij andere akkers heeft gekend. Niemand maalt daar toch om? Zelfs van de kardinaal mag hij op de eerst rij zitten in de kathedraal.

Ik heb gekeken naar dat weerbericht, maar ik liet het niet zomaar over me heen komen. Ik keek met een kritische blik. En ik dacht terug aan Pien. Vroeger was er soms reden om te klagen over het rotweer dat we tegen onze zin moeten nemen zoals het komt. Nu is zelfs de voorspelling ervan een foltering. Middenin die ergernis gaat een mens zich niet meer storen aan een man die zich schrijver wenst te noemen. Let wel, dit is zeker geen oproep tot gelatenheid. Het is de vrucht van puur opportunisme: pessimisme wordt na verloop van tijd gewoon een vrij saaie bezigheid. Elke blik vraagt om een nuance. Het najaar brengt meer dan alleen de kille avond. En het klinkt misschien vreemd, maar daarom ben ik zo gek op Leuven.

Sven Vannecke

Sprokkel eens een diploma bij elkaar

Beleidsmakers binnen en buiten de universiteit hebben al enkele jaren de mond vol over hoe een opleiding soepeler kan verlopen. Daarbij denkt men vooral aan meer mogelijkheden tot deeltijds studeren, maar ook hoe het hoger onderwijs terug aantrekkelijk kan worden gemaakt voor werknemers met reeds enige ervaring.

Thomas Leys

Tegenwoordig is het eenvoudig. Iemand schrijft zich aan de unief in voor een opleiding van vier of vijf jaar en weet dat hij vanaf dan ieder semester een vast aantal vakken krijgt voorgeschoteld. Wie in juni of september voor alle vakken geslaagd is, gaat over naar het volgende jaar. Anderen moeten bissen of krijgen een zogenaamd 'individueel aangepast jaarprogramma' (IAJ). Nog anderen glippen door de mazen van het net van de examencommissie en kunnen met één of meer lichtere onvoldoendes toch doorstromen naar het volgende jaar. En dan begint het verhaaltje opnieuw, met een hele reeks nieuwe vakken en examens om het jaar af te ronden. Hoewel er tegenwoordig meer soepelheid bestaat, blijft de boodschap voor de student duidelijk: ieder jaar is het alles of niets om te kunnen slagen.

Het strakke jaarsysteem is voor de grootste groep studenten een evidentie en in zekere zin ook een zegen. Een opleiding is in principe een logisch opgebouwd geheel en door de verdeling van de vakken over de jaren, is de studielast ook redelijk ideaal gedoseerd voor iemand die voltijds student wil zijn. Wie begint in zijn eerste jaar, weet waaraan hij begint. Het jaarsysteem is daarentegen minder toegankelijk voor zij die net wel een zekere vrijheid verwachten. Iemand die bijvoorbeeld na een paar jaar werkervaring wil terugkeren naar het hoger onderwijs, kan zich toch moeilijk veroorloven om zich te onderwerpen aan

het strakke ritme van de examenperiodes. Onderwijsinstellingen willen graag inspelen op deze vraag door deze groep studenten toe te laten zelf een vakkenpakket samen te stellen en de examens dan op eigen tempo te laten afleggen.

Trend

De flexibilisering die de Vlaamse regering wil mogelijk maken, is dus niet zozeer gericht op de traditionele student, maar kadert in de doelstelling om het levenslang en levensbreed leren in Vlaanderen te promoten. Nochtans is het niet ondenkbaar dat ook schoolverlaters een eigen studietraject zullen uittekenen. In Vlaanderen zien echter veel studenten - en hun omgeving - het als vanzelfsprekend dat

zoals Nederland, bestaat dat jaarsysteem niet en is het eerder uitzondering dan regel dat iemand zijn studie afmaakt op de vooraf vooropgestelde tijd. Studenten spenderen zes of zeven jaar aan de universiteit en combineren dit ondertussen al met een deeltijds baantje. Het valt moeilijk te voorspellen of ook de Vlaamse studenten die trend zullen volgen.

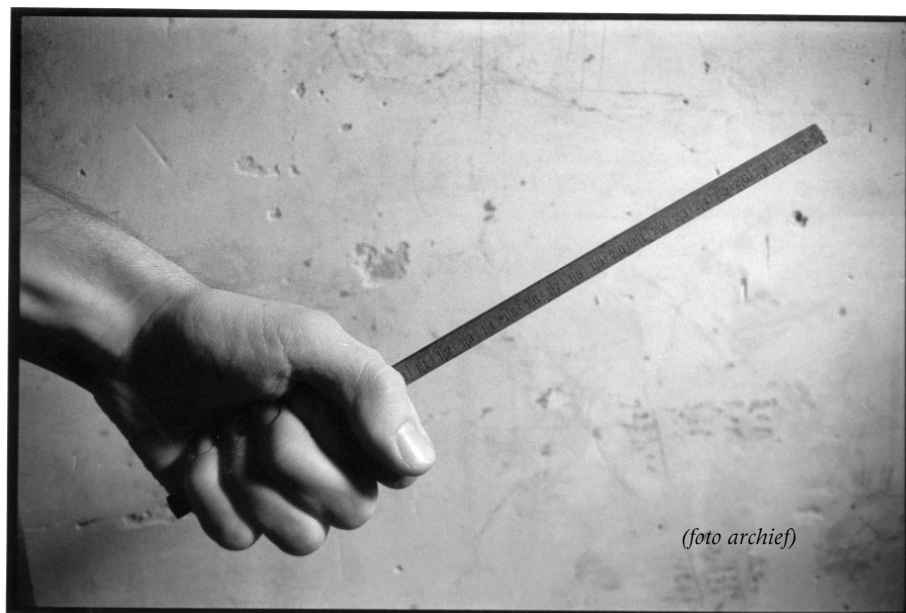
Flexibilisering heeft immers ook sociale gevolgen. Daar kan wel eens het schoentje wringen. Iemand die er warmpjes inziet, kan het zich permitteren om een rustig tempo aan te houden of zo nu en dan wat vakken in het buitenland mee te pikken. Anderen, die bijvoorbeeld ook een job hebben om rond te kunnen komen, hebben deze luxe niet. De overheid garandeert weliswaar studietoelagen voor het verwerven van een

huurprijs van een kot wordt natuurlijk niet in tweeën gedeeld. Ook de overheid zal moeten nadenken hoe zij kan controleren of een studie nog 'op schema' zit. Tegenwoordig verliezen studenten hun toelage wanneer ze blijven steken; slechts één keertje bissen is toegestaan. Het stelsel van studiefinanciering is dus ook aan herziening toe.

Verdienste

Het nieuwe decreet wil net daarom ook duidelijke richtlijnen meegeven aan universiteiten en hogescholen. Zo zullen er nog steeds modeltrajecten bestaan van 60 of 30 studiepunten die dan respectievelijk voltijds of deeltijds tijdens een jaar gevolgd kunnen worden. Het bijzondere is dan echter dat het niet-slagen voor een bepaald vak de student er niet van weerhoudt reeds andere vakken te volgen. De taak van de examencommissie zal er dan slechts in bestaan om vast te stellen dat een student voor een bepaald vak geslaagd is. Slechts op het einde van een opleiding kan de examencommissie nog eens beraadslagen om eventueel een graad van verdienste toe te kennen.

Een bijzonder aspect van flexibilisering is dat de mobiliteit tussen instellingen eenvoudiger moet worden. Iemand kan bijvoorbeeld eerst zijn basisvakken aan de Universiteit Antwerpen volgen, om dan in Leuven de overige vakken te volgen. Voor ieder vak waarvoor men slaagt, krijgt men immers een officieel creditattest. Ook vakken die men heeft gevolgd in het buitenland, zullen soepeler in de Vlaamse opleiding kunnen geïntegreerd worden. Een echte innovatie is de erkenning van eerder verworven competenties en kwalificaties. De instellingen zouden vrijstellingen moeten verlenen indien een student door zijn werkervaring of door een ander soort opleiding - bijvoorbeeld binnen een bedrijf of bij de VDAB - reeds te kennen heeft gegeven bepaalde kennis en vaardigheden te bezitten.

een opleiding wordt afgerond binnen de kortst mogelijke tijd. Bissen wordt uiteindelijk nog steeds als een vorm van persoonlijk falen gezien. In andere landen,

bachelor én master, maar wat als iemand zijn studies wil spreiden over acht jaar? Wie deeltijds de lessen volgt, heeft wel minder geld nodig om cursussen te kopen, maar de

KORT • KORT • KORT KORT • KORT • KORT • KORT • KORT • KORT • KORT • KORT • KORT

Rector UGent waarschuwt voor pseudowetenschappen

Bij de opening van het academiejaar pleiten universiteitsrectoren traditioneel voor meer geld voor wetenschappelijk onderzoek of hebben ze andere vragen voor de overheid. Andreas De Leenheer, rector van de UGent, hield tijdens zijn toespraak echter ook een opmerkelijk pleidooi tegen allerlei pseudowetenschappen. Hij citeerde uit een rapport van de Amerikaanse National Science Foundation waaruit blijkt dat heel wat volwassenen in dat land geloven in paranormale fenomenen. Zo gelooft 60 procent van de Amerikanen in telepathie of menen vier op de tien dat astrologie wetenschappelijk onderbouwd is. 32 procent denkt dat geluksgetallen een reële betekenis hebben en zelfs 88 procent van de Amerikaanse bevolking vindt dat alternatieve geneeskunde aanvaardbaar is.

Volgens de Gentse rector zijn die cijfers het bewijs dat ondanks het onderwijs, heel wat mensen niet in staat blijken te zijn om kritisch te staan tegenover feiten die als wetenschap gepresenteerd worden. Tijdens zijn toespraak hield De Leenheer eveneens een betoeg tegen de introductie van allerlei nieuwe en modieuze diploma-benaamingen. Een aantal universiteiten en hogescholen maakt van de invoering van de bachelor-masterstructuur immers gebruik om nieuwe opleidingen te lanceren, waar volgens de

rector van Gent niet meteen een maatschappelijke vraag naar bestaat. Die studenten dreigen dan geen werk te vinden, wanneer zij eenmaal zijn afgestudeerd.

Associatie K.U.Leuven biedt kwaliteitsonderwijs... en goedkope gsm-abonnementen

Vorige week maakte de Associatie K.U.Leuven een balans op van één jaar samenwerking tussen de K.U.Leuven, de K.U.Brussel en de twaalf hogescholen. Opvallend is dat ook Groep T steeds meer als een volwaardige partner in de Associatie K.U.Leuven wordt beschouwd. De Associatie K.U.Leuven vertegenwoordigt met zijn 67.446 studenten zowat 43 % van de populatie in het hoger onderwijs. Sinds de officiële oprichting op 11 juli 2002 zijn er allerlei samenwerkingsverbanden van start gegaan die de noodzakelijke hervormingsprocessen, zoals academisering en interne kwaliteitszorg, moeten voorbereiden.

De persconferentie vond plaats in de Lessius Hogeschool in Antwerpen. De keuze voor die locatie is niet toevallig. Bepaalde beleidsmakers vonden het onlogisch dat deze katholieke hogeschool uiteindelijk koos voor samenwerking met Leuven en niet met de naburige Universiteit Antwerpen. De leidinggevenden van de Lessius Hogeschool benadrukten echter dat dit een zeer bewuste keuze was en dat dit slechts een voortzetting was van eerdere contacten met de

K.U.Leuven. Ze haastten zich ook om te benadrukken dat er nog steeds goed wordt samengewerkt met de andere onderwijsinstellingen in Antwerpen. Zo kunnen de studenten in de bibliotheken van beide universiteiten terecht.

De zichtbaarheid en voordelen van de Associatie voor de student blijven voorlopig beperkt. Daar kan binnenkort verandering in komen. Nauwere samenwerking met de universiteit zal het makkelijker maken voor de hogeschoolstudenten om door te stromen naar de universiteit. Daarnaast onderhandelt de Associatie K.U.Leuven met telefoonoperatoren om goedkope abonnementen voor studenten te verkrijgen. Een nieuw verkoopargument in de concurrentie tussen de associaties lijkt ontdekt. Intussen blijft het heikel punt van de studenteninspraak in de Associatie voortbestaan, hoewel daar hopelijk binnenkort een doorbraak te verwachten valt.

Bart Somers wil intense samenwerking tussen universiteiten

Minister-president Bart Somers (VLD) hield vorige week in Antwerpen de toespraak bij de opening van het academiejaar. Naast de aankondiging dat Vlaanderen meer dan ooit zal investeren in wetenschappelijk onderzoek, pleitte de minister-president voor een ver doorgedreven samenwerking tussen de universiteiten. Somers: "In de Verenigde Staten is er één goede universiteit

voor zes miljoen inwoners. Wij tellen zes universiteiten, voor elk miljoen inwoners één. En ook al zijn het stuk voor stuk uitstekende instellingen, de absolute wereldtop kan maar bereikt worden door verdere samenwerking en door een verder zoeken naar complementariteit." Hij verwees ook naar de succesvolle fusie tussen de voormalige Antwerpse universitaire instellingen in één universiteit. Levensbeschouwelijke verschillen mogen geen belemmering voor samenwerking zijn, vond Somers nog.

In zijn toespraak liet Bart Somers er verder ook geen twijfel over bestaan dat er géén studieduurverlenging komt voor een aantal richtingen die daarom gevraagd hadden, zoals de wetenschappen. Hij gaf toe dat in heel wat buurlanden een master standaard twee jaar zal duren, maar dat mag geen fetisj worden voor Vlaanderen. Een verlenging moet ook verantwoord zijn, onder meer op financieel vlak. Een algemene studieduurverlenging zou immers een ernstige meerkost betekenen. Somers benadrukte dat er in de toekomst wel nog over een verlenging kan gesproken worden, maar dat dit ten vroegste kan gebeuren in 2005, wanneer de Europese ministers van Onderwijs opnieuw samenkomen in Noorwegen.

(tl)

Gevecht om de microfoon

Op dinsdag 30 september trok het openingsdebat van het LVS SV met de belofte van kopstukken van verschillende partijen, veel volk naar de PDS-aula. Anderhalf uur lang werd er gesproken over hete hangijzers in de huidige politieke situatie.

Kris Malefasan & Hanne Vermeiren

Onder de genodigden: Holemans (Agalev), El Khadraoui (sp.a), De Gucht (VLD), De Crem (CD&V), Bourgeois (N-VA) en Annemans (Vlaams Blok). De laatste drie stuurden echter niet hun kat, maar wel plaatsvervaarders Bogaert (CD&V), De Wever (N-VA) en Van Houtem (Vlaams Blok).

Bij de voorstelling van deze kopstukken was er geen verschil te horen in het aandeel applaus dat ze kregen. Enkel Van Houtem oogste een beetje boegeroep, waar hij later in het debat op zou reageren. "Nu hoor je nog enkelen *boe* roepen, vroeger was dat de halve zaal."

Veel meer reactie kwam er niet van het publiek, het vuurwerk moest van de uitgenodigde politici komen. Het begon met een discussie tussen Bogaert en De Gucht, die regelmatig terug opgepikt werd en niet meer zou eindigen voor het einde van het debat.

De onderwerpen die aangesneden werden, waren na de uitslagen van 18 mei en de laatste opiniepeiling, de olympische spelen, het debacle rond de media-aandacht, het

migrantenstemrecht, het *would-be* huwelijk tussen CD&V en N-VA, het voorstel van Anciaux om maar dertig kilometer per uur te rijden in de bebouwde kom met aansluitend de nachtvluchten en tenslotte het sociale en fiscale profitaat.

Vooraf het probleem van de bevoorrechte positie die het kartel sp.a - Spirit kreeg op de VRT kreeg veel aandacht. Iedereen ging ermee akkoord dat het kartel niet kwantitatief bevoorrecht was, de grote troef van El Khadraoui. De Gucht merkte op dat het niet zozeer de hoeveelheid aandacht is die er wordt besteed aan een bepaalde partij, maar de manier waarop. Sp.a - Spirit zou meer aan bod zijn geweest in infotainmentprogramma's, of wat ook wel werd gezegd 'op de sofa bij Bruno'.

Die analyse werd ook gesteund door de CD&V en de N-VA. "De VRT zoekt knappe, grappige mensen, maar gelooft niet dat de N-VA deze in huis heeft," aldus De Wever. "Het gevolg is dat er geen politici meer zijn, maar acteurs met daarachter mensen die hen iets influisteren. We moeten ons vragen stellen als deze mensen ook in het parlement terecht komen."

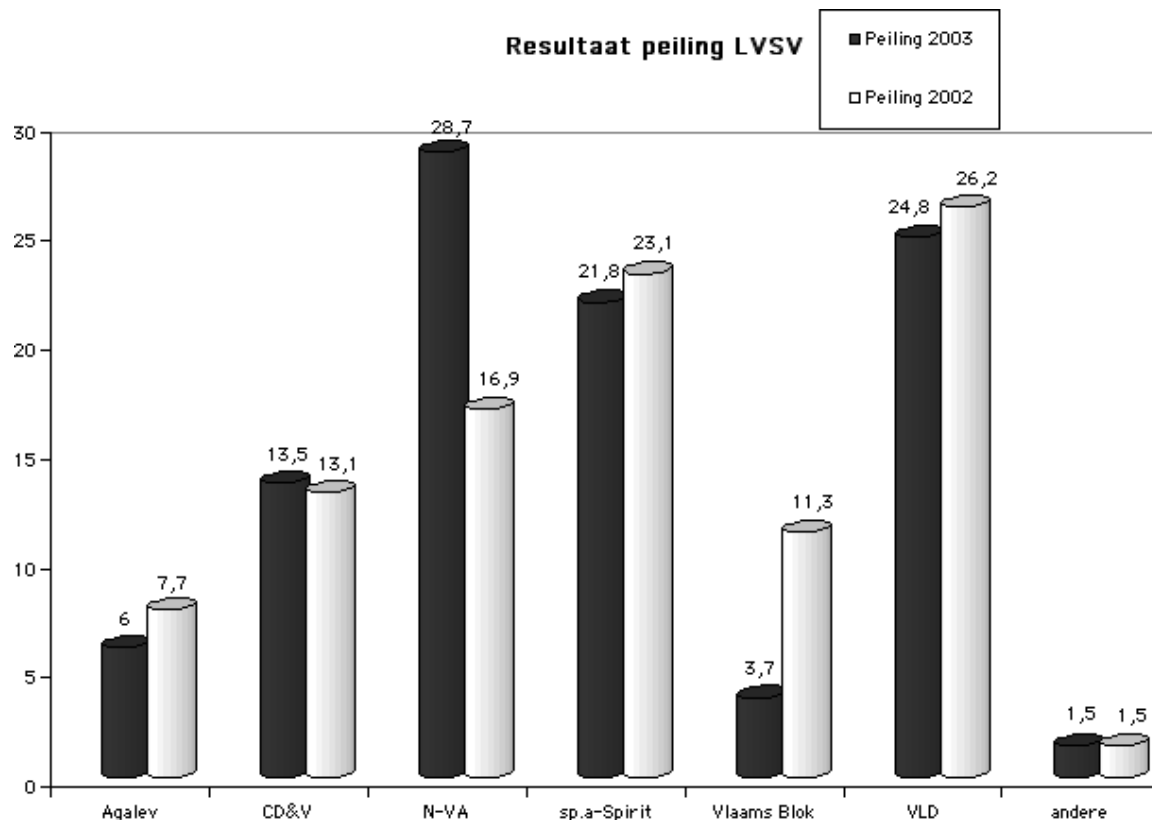
Het Vlaams Blok had niet te klagen over de aandacht. Zij zijn vrij correct behandeld, deze keer, vonden ze zelf. Zij komen echter niet aan bod in de infotainmentprogramma's. "Wij lachen te weinig, volgens de VRT," zei Van Houtem, "nochtans, wij lachen erg veel, bijvoorbeeld na elke verkiezing."

De meningen over het migrantenstemrecht waren verdeeld. Hier kwam de stille kant van de tafel,

Agalev, ook aan het woord. Zij pleiten voor één ijzeren logica. Mensen die hier al jaren wonen, werken en belastingen betalen, verdienen ook stemrecht. "Deze regering lijkt vooral bezig met zichzelf in plaats van met de mensen," was de conclusie van Holemans.

In de volgende discussie was er een kort gevecht om de microfoon die de N-VA en het Vlaams Blok moesten delen. "Het is wel vreemd," merkte de N-VA op "Het Vlaams Blok is tegen de nationale driekleur, maar wil wel partijfinancieringen van het land dat door die driekleur vertegenwoordigd wordt."

Naarmate het debat vorderde, verslaptte de aandacht van de aanwezigen. Uiteindelijk werd het tien uur en stonden er gratis vaten te wachten. Er werd nog de kans gegeven om twee vragen te stellen, vragen die langer duurden dan het antwoord dat erop gegeven werd.

N-VA populairst op kopstukkendeбат

Op het kopstukkendeбат van het LVS SV werd een opiniepeiling gehouden onder de aanwezigen. Van het totale aantal toeschouwers - studenten en niet-studenten - allemaal met verschillend politieke voorkeur, brachten er 138 hun stem uit.

Kris Malefasan & Hanne Vermeiren

Uiteraard moeten uitslagen als deze genuanceerd worden. De aanwezigen hebben meestal een politieke interesse of zelfs voorkeur. Eveneens stemde niet eens de helft van de aanwezigen. Degenen die stemden, lieten vaak vragen onbeantwoord. Per slot van rekening zijn 138 stemmers absoluut niet representatief voor het stemgedrag van de studenten.

Op de vraag: op wie zou je stemmen als het nu verkiezingen zijn, gaf 28,7% te kennen dat de N-VA hun stem wegdroeg. Vorig jaar was dat nog maar 16,9%. Daarmee is N-VA niet alleen de topfavoriet, maar ook nog eens de sterkste stijger.

Nummer twee op de lijst is de VLD, de nummer één van vorig jaar. Als derde komt het kartel sp.a-Spirit, dat goed is voor 21,8% van de stemmen. Ook hier is een kleine daling waar te nemen.

De enige andere stijger in de lijst is de CD&V, die vierde staat met 13,5%. Daarna komen nog, in die volgorde, Agalev (6%), het Vlaams Blok (3,7%) en 'andere' (1,5%). De grootste daler is het Vlaams Blok, dat vorig jaar nog 11,3% behaalde. Nu gaf maar 5 man te kennen op het Vlaams Blok te stemmen, hypothetisch gezien dan.

Daarnaast waren er in de peilingen nog andere vragen opgenomen. Zo vond 51,45% dat de belastingen verlaagd moeten worden om meer werkgelegenheid te scheppen. Op de vraag of erendiensten in ons land gefinancierd moeten worden via vrijwillige bijdragen en niet door de staat via belastingen, antwoorde 52,9% 'ja'. Bij beide vragen onthield 8,7% zich.

Ten vierde denkt 50,72% dat de verdere vrijmaking van de wereldhandel ten goede komt van de welvaart in gans de wereld. De vraag die het meest verdeeld werd beantwoord, ging over het twistpunt of men in de toekomst meer zelf zou moeten zorgen voor de ziekteverzekering en het pensioen. Er waren 47,83% ja-stemmers tegenover 41,30% neen-stemmers. Het hiaat werd opgevuld met een maximum aan onthouders.

De peiling werd afgerond met twee open vragen naar de voorkeur van de aanwezigen voor een bepaalde politicus. De meest geprefereerde Vlaamse politicus bleek de afwezige Geert Bourgeois te zijn met 16,98% van de stemmen. Daarmee waren er twee keer zoveel mensen die hem verkozen boven de tweede populairste: Frank Vandenbroucke. Als derde werd Karel De Gucht genoemd. Opvolgers waren Guy Verhofstadt en Steve Stevaert (6,6%) en Jean-Luc Dehaene (4,72%). Vanaf de zesde plaats werden verschillende namen genoemd. De negende plaats - goed voor één stem - ging naar welgeteld zestien politici.

Tenslotte was er nog de niet-gesponsorde vraag met wie men wel eens een Stella wilde gaan drinken. Populairst hierbij was Freya Vandenbossche (8,72%, 8 stemmen) met één stem meer dan Vincent Van Quickenborne (7,63%, 7 stemmen). Verder telde dit mooi af: zes stemmen voor Jean-Luc Dehaene en Karel De Gucht, vijf stemmen voor Bart De Wever en Said El Khadraoui, vier stemmen voor Steve Stevaert en Geert Bourgeois en drie voor Herman De Croo, Bart Somers en Marino Keulen. De namen die twee of één stem kregen vormden opnieuw een lijst van éénendertig.

Rector on air

De derde week van het academiejaar gaat in en nog steeds is het stof rond de woelige openingszitting van maandag 22 september niet opgetrokken. De hervormingsdrang van rector Oosterlinck is professoren en assistenten een doorn in het oog; de studenten gaven te kennen dat ze zich kanonnenvlees voelen in de academische expansieoorlog.

Elke poging tot uitdaging of belediging stuit op een minzame glimlach en een ontwapenend vaderlijke spreektoon. De kritiek is nochtans niet mals. Zijn de hervormingen aan de top van de universiteit een poging om méér macht te geven aan mínder mensen? Is het

Bologna-akkoord een zorg of een zegen? Heeft de Leuvense rector andere instituten het gras voor de voeten weggemaaid bij het vormen van de Associatie? En wáár in dat alles staat de Leuvense student? Hoeveel inspraak hebben we met z'n 28.000 nog in de toekomst zoals André Oosterlinck die schept?

Scorpioscoops vraagt de rector de kleren van het lijf in een intiem gesprek van man tot man en confronteert hem vervolgens rechtstreeks met drie vertolkers van de studentenwrevel: Thomas Leys (Veto), Pieter Michiels (Kringraad) en Bavo Cumps (Sociale Raad).

André Oosterlinck: krijgsheer, manager of academicus? Donderdag 9 oktober, van 18 tot 19 uur: Scorpioscoops, het nieuwsmagazine van Radio Scorpio 106 FM.

Al-Qaeda leeft!

Op 29 september nodigde de Kring voor Internationale Betrekkingen (KIB) Claude Moniquet uit voor een lezing met de titel 'Al-Qaeda, twee jaar later'. Daarin mocht hij zijn kijk op het hedendaagse internationale terrorisme uiteenzetten. Daaruit blijkt dat al-Qaeda zeker niet op sterven na dood is, maar zelfs nog nooit zo levend geweest is.

Wim Gemoets

Vorige week nog kreeg Nizar Trabelsi tien jaar voor de geplande aanslag op Kleine Brogel en er gaat sinds de val van Saddam Hussein geen dag voorbij of er wordt in Irak wel weer een aanslag gepleegd. Geen enkele reden dus om te denken dat de *War on Terror* voorbij is, laat staan gewonnen.

Zo denkt ook Claude Moniquet er over. Moniquet staat aan het hoofd van ESISC (*European Strategic Intelligence and Security*

Center), dat zich bezighoudt met de observatie van terroristische groeperingen. Verder is hij ook als internationaal terrorisme-expert aan CNN verbonden.

Moedjahedien

Aan het begin van zijn lezing wees Moniquet er meteen op dat we Al-Qaeda zeker niet mogen zien als een alleenstaande organisatie, maar eerder als deel van de globale Jihad-beweging. Die beweging vecht een wereldwijde oorlog tegen de joden en de 'kruisvaarders'. Al-Qaeda fungeert in de Jihad dan ook als basis, als motor, en wanneer al-Qaeda opgeruimd wordt, zal de Jihad gewoon verder woeden. Er zijn immers genoeg kandidaten om de plaats van Bin Laden in te nemen.

Moniquet wees er vervolgens op dat in de laatste vijf jaar 34 van de 40 aanvallen door Jihad-groeperingen ná 9/11 hebben plaatsgevonden. Ondanks de talrijke aanhoudingen, ontmantelde cellen en de overwinning op de Taliban, is Al-Qaeda nog

steeds springlevend. Hij spreekt dan ook van een 'comeback' van de Jihad-beweging.

Na de val van Afghanistan zijn de *moedjahedien* zich over de hele wereld gaan verspreiden. Moniquet schat hun aantal rond de 25.000. Angstaanjagender is misschien nog dat er zo'n 2.000 van hen over een westers paspoort beschikken en dus vrij kunnen rondreizen.

Bom

Al-Qaeda mag zich dan wel grondig geherstructureerd hebben, het is nog altijd in staat om met de regelmaat van de klok symbolische aanslagen te plegen. Door een betere werking van de politiediensten komen die nu wel niet op Amerikaanse of Europese bodem voor, maar zijn de westerse belangen in meer 'perifere' gebieden, zoals Marokko en Zuid-Oost-Azië, een geliefkoosd doelwit.

Dat betekent hoegenaamd niet dat er helemaal geen terroristische aanslagen meer in

het Westen gepleegd kunnen worden. Om dit te ondersteunen, had Moniquet een top-tien van potentiële doelwitten opgesteld. En wie prijkt daar op een mooie zesde plaats, tussen landen als de VS en Australië? België natuurlijk! Als hier dan al een aanslag zou plaatsvinden, moeten we die niet persoonlijk nemen, want België is geen doelwit op zich. De aanwezigheid van de NAVO en de EU zorgen er echter voor dat we wel eens het internationale nieuws kunnen halen.

Maar met welke wapens zouden die aanslagen dan moeten gebeuren? Moniquet ziet een eerste mogelijkheid in massavernietigingswapens. Daarbij moeten we ons geen atoombom voorstellen, aangezien er geen enkel bewijs is dat Al-Qaeda over één beschikt. Waar we wel wat schrik voor mogen hebben, is eerder een vuile bom of een aanslag op een kerncentrale. Moniquet wees erop dat er honderden kleine centrales bestaan die niet of nauwelijks beveiligd zijn. In de VS alleen al zijn er elk jaar 200 gevallen bekend waarbij nucleair materiaal spoorloos verdwijnt.

Waar Al-Qaeda wel al veel onderzoek naar verricht heeft, zijn biologische en chemische wapens. Moniquet gaat ervan uit dat na de vrijdelde aanslagen in Londen en Parijs, Al-Qaeda deze wapens in de toekomst nog zal proberen te gebruiken.

Afwachten

Veel gevaarlijker dan zulke massavernietigingswapens vindt Moniquet de zogenaamde 'niet gealigneerde' *moedjahedien*. Dat zijn terroristen die met niemand nog contact hebben en dus moeilijk te traceren zijn. Er zijn enkele honderden van hen, die op deze manier het juiste moment afwachten.

Al dat onheilspellend nieuws brengt natuurlijk de vraag met zich mee of we nog wel iets kunnen doen. Moniquet lijkt vrij optimistisch, maar daartoe moeten we de realiteit onder ogen durven zien. Om de oorlog te winnen, moeten we eerst beseffen dat we in oorlog zijn, besloot hij.

Hoe hij die laatste woorden met de nogal onrustwekkende inhoud van zijn betoog wist te verzoenen, was ook iemand in het publiek niet echt duidelijk. Desondanks probeerden we toch maar met een gerust gemoed de avond in te gaan.

www.kib.be

ONDERZOEK NAAR STRESS BIJ DOCENTEN VLAAMSE HOGESCHOLEN

Vermoeiend, maar boeiend

Blijkbaar is het dus toch waar: docenten en lectoren zijn ook maar mensen. Zij hebben net als andere mensen, en zelfs meer, last van taakbelasting en druk van veranderingen. Dat bewijst een onderzoek dat werd uitgevoerd door STV-Innovatie & Arbeid, een cel in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

Hanne Vermeiren

Het onderzoek werd uitgevoerd bij 5.454 docenten van het hogeschoolonderwijs in Vlaanderen. Deze bleken significant meer problematische psychische vermoeidheid te hebben dan de rest van de Vlaamse beroepsbevolking, namelijk bijna het dubbele.

Verhouding

De oorzaken van deze alarmerende cijfers moeten gezocht worden in werkdruk en problemen bij veranderingen en

vernieuwingen. Communicatie en overleg zijn blijkbaar geen factoren die het cijfer kunnen drukken. Een duidelijke afbakening van de taken en een evenwichtiger verhouding tussen tijd en werkdruk, kunnen blijkbaar wel een positieve invloed hebben. Ook het goed gecoördineerd aanpakken van de vernieuwingen gaat psychische stress en vermoeidheid tegen.

Daarnaast zou de sector ook een belangrijke factor zijn. Bepaalde departementen, waar men toch rekening houdt met de begunstigende elementen, hebben een hogere score dan het Vlaamse gemiddelde. Dit suggereert dat er een probleem is op sectorniveau.

Plezier

Naast de stress werd er ook nog een ander belangrijk punt onderzocht in het onderzoek. Zo blijkt dat, ondanks de psychische vermoeidheid, de meeste docenten plezier beleven aan hun beroep. Bij de Vlaamse beroepsbevolking vertoont 24% tekenen van demotivatie, bij de

lectoren en docenten is dat maar 15,6%. De docenten geven aan dat ze hun job graag doen en het boeiend blijven vinden. Hier kan overleg wel een positieve invloed hebben. Ten slotte is er opnieuw sprake van een sectorverschil.

Groep T opent het nieuwe jaar

Vorige maandag hield de directie van Groep T zijn jaarlijkse toespraak om het nieuwe seizoen voor de hogeschool in te zetten. Met onder meer Louis Tobback en André Oosterlinck op de eerste rij werden vooral de samenwerkingsverbanden tussen Groep T en respectievelijk de stad Leuven en de K.U.Leuven — in de vorm van de toetreding tot de Associatie K.U.Leuven en de overgang naar de bachelor-masterstructuur — benadrukt.

Johan De Graeve, voorzitter van de Raad van Bestuur, had het over de drie E's van zijn hogeschool: centraal bij Groep T staan *educating, enterprising, engineering*. Verder werden de nieuwe decanen Luc Geurts (33) en Stijn Dhert (28) verwelkomd.

De gevolgen van deze problemen zijn duidelijk merkbaar op ziekteverzuim en verloop. Gedemotiveerde en psychisch vermoeide docenten blijven vaker thuis of zoeken sneller en meer naar een andere job.

Ook de studentenvertegenwoordigers kwamen aan bod, maar waar de pittige toespraak van K.U.Leuven-studentenvertegenwoordiger Bram Delen vorige week de voorpagina van de kwaliteitskranten haalde, beperkte men zich hier tot het oeverloos bedanken van de directie en het geven van schouderklopjes aan elkaar, voor de mooie kansen die de hogeschool haar studenten biedt. Bedenk hierbij dat Groep T studenten evenveel recht hebben op faciliteiten, zoals bijvoorbeeld Alma, en men kan enkel concluderen dat hun vertegenwoordigers zich in hun toespraak nogal op de vlakke hielden. Of sneller tevreden zijn natuurlijk.

(wl)

De teloorgang van de Belgische genocidewet

“Zolang de klachten die in België tegen Amerikaanse leiders werden ingediend op basis van de genocidewet niet geseponneerd en volledig van de baan zijn, kan ons land de contacten met de VS niet hernemen.” Dat was de conclusie van onze strijdvarende minister van Buitenlandse Zaken Louis Michel tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van de Algemene Vergadering van de VN. De politieke realiteit is hard en vereist snelle beslissingen, dit ondervond ook onze eigen genocidewet.

Ruben Lecok

Na de Amerikaanse ‘dreigementen’, de onstuitbare polemiek en de diplomatieke verlegenheid, heeft de Belgische wetgever de genocidewet ten grave gedragen. Gedurende tien jaar was de wet een krachtig strijdmiddel tegen de straffeloosheid die de grenzen van het internationaal recht aftastte. De politiek heeft beslist, gelukkig is er nog de academische reflectie. Deze beschouwing werd op vrijdag 3 oktober georganiseerd door het Instituut voor Internationaal Recht en het juridisch studententijdschrift *Jura Falconis*. Veto had een gesprek met organisator Jan Wouters, hoogleraar internationaal recht aan de KU Leuven.

Veto: Beschrijft u eens de geboorte en de ondergang van de oude genocidewet.

Jan Wouters: «De oude genocidewet dateert van 1993, zij het onder een andere benaming, en is later in 1999 nog versterkt. Deze wet had een enorm breed toepassingsgebied en was wellicht een beetje te vriendelijk in het gebruik. De wet voorzag de mogelijkheid om personen die zich eender waar in de wereld hadden schuldig gemaakt aan de drie zwaarste internationale misdaden voor de Belgische rechtbanken te vervolgen en te bestraffen. We spreken hier over genocide, misdaden tegen de mensheid en oor-

logsmisdaden. De oude genocidewet had drie kenmerken. Ten eerste de universele jurisdictie, dit houdt in dat er geen enkel aanknopingspunt met België vereist was. Ten tweede werd er geen rekening gehouden met de onschendbaarheid (zgn. “immunititeit”) van officiële gezagsdragers. Via de wet kon België dus een internationaal aankondingsbevel uitvaardigen tegen staats- en regeringsleiders van een ander land die nog in functie waren.»

«Tenslotte was het via de oude genocidewet mogelijk om klacht met burgerlijke partijstelling in te dienen tegen de van de voornoemde misdaden verdachte personen. Op die manier kon elk slachtoffer bij de onderzoeksrechter een klacht indienen. Deze klacht bracht meteen de strafprocedure op gang. Van deze mogelijkheid is nogal ruim gebruik gemaakt. Vooral vanaf 2001 regende het klachten tegen zowat alle prominente buitenlandse politici. Zo ontstonden er bijvoorbeeld klachten tegen Sharon, Castro, Arafat, Rafsanjani, Saddam Hoessein tot en met in laatste orde tegen Colin Powell, huidig president Bush en ook vader Bush. Deze laatste klachtenreeks betekende wellicht het nekschot voor de oude genocidewet, aangezien er grote irritaties ontstonden binnen de internationale betrekkingen. Zo kreeg België het nauwelijks verholven dreigement van de VS dat de Navo zou weggaan uit Brussel.»

Politieke inmenging

Veto: Hoe is de nieuwe wet dan tot stand gekomen?

Wouters: «In het voorjaar van 2003 zaten we in een merkwaardige periode. Internationaal gekenmerkt door de spanningen rond de Irakoorlog, nationaal gekenmerkt door de aankomende verkiezingen. De partijen zaten volop in campagne en het was belangrijk dat zij zich juist konden profileren tegenover het publiek. Bijgevolg heeft het federale parlement op de valreep (23 april 2003) een nieuwe wet aangenomen die de genocidewet moest aanpassen. Deze nieuwe

wet voorzag nog steeds in de universele jurisdictie, maar wanneer er geen aanknopingspunt was met België kon men enkel nog een klacht indienen bij de federale procureur. Deze laatste fungeerde dan als filter om de misbruiken tegen te gaan. Bovendien, en dat was vrij eigenaardig, was de Belgische minister van Justitie bevoegd om een hangende zaak te onttrekken aan de Belgische gerechten. Bijgevolg konden de lastige zaken via politieke inmenging worden verwijderd. Ondanks deze aanpassingen werd er opnieuw een klacht ingediend, ditmaal tegen de Amerikaanse generaal Tommy Franks, wat opnieuw de woede opwekte in Washington. Anderzijds meldde de Raad van State dat de mogelijkheid tot politieke inmenging niet in overeenstemming was met de Belgische Grondwet.»

Beperkingen

Veto: Er waren dus nog wijzigingen nodig, die hebben geleid tot de nieuwe wet. Welke waren deze cruciale veranderingen?

Wouters: «Inderdaad, na de verkiezingen is men meteen beginnen werken aan een totaal nieuw soort wet, die volledig brak met de oude genocidewet. Het resultaat was de nieuwe wet van 5 augustus 2003, die geïntegreerd werd in het algemene strafrecht. Zo ontnam de wetgever het aura en de symbolische waarde van de genocidewet. De nieuwe wet voorziet nog steeds in de mogelijkheid om de hogergenoemde internationale misdaden in België te bestraffen. De drie kenmerken van de eerste genocidewet zijn evenwel totaal gewijzigd. Ten eerste heeft de wetgever het principe van universele jurisdictie grotendeels afgevoerd. Er moet vanaf nu een aanknopingspunt zijn met België opdat de wet van toepassing is. Ten tweede worden de immuniteiten van buitenlandse gezagsdragers in zeer ruime zin gerespecteerd. Tenslotte is het systeem van klacht met burgerlijke partijstelling voor feiten gepleegd buiten België enkel nog van toepassing wanneer een Belg de dader is (en niet wanneer bijvoorbeeld een Belg het

slachtoffer is van een dergelijk in het buitenland gepleegd feit). Kortom, de nieuwe wet is veel beperkter en veel stringenter geformuleerd dan de vroegere wet.»

Eerste viool

Veto: Welke bijdrage kan België nu nog leveren in de strijd tegen de straffeloosheid?

Wouters: «Een veel beperktere bijdrage dan vroeger, maar wellicht van meer realistische aard. Want met veel van de hangende klachten had men waarschijnlijk niet veel kunnen doen.»

Veto: Kan deze strijd niet beter binnen de muren van het Internationaal Strafhof gevoerd worden? Heeft België nog wel nood aan een dergelijke genocidewet?

Wouters: «Wel, het Internationaal Strafhof kan pas in actie schieten wanneer blijkt dat de nationale gerechten niet kunnen of niet willen vervolgen. Dit hof is dus een reservehof, gebaseerd op het principe van de complementariteit. De eerste viool moet nog altijd gespeeld worden door de nationale rechter. En bijgevolg is er nog steeds nood aan Belgische wetgeving inzake het aanpakken van de zware internationale misdrijven.»

ACADEMISCHE REFLECTIE OVER MASSAMOORD

Straffeloosheid ná de genocidewet

Straffeloosheid of het ontbreken van enige juridische actie met als doel verdachten te vervolgen en eventueel te veroordelen, kende in de Belgische genocidewet een veelbesproken tegenstander. Op vrijdag 3 oktober reflecteerde een groep van experts over de bestraffing van ernstige schendingen van internationaal humanitair recht in België, ná de genocidewet. Veto dacht bescheiden mee. Een verslag.

Ruben Lecok

De studiedag, die plaatsvond in de rechtsfaculteit, was een gezamenlijk initiatief van het Instituut voor Internationaal Recht en het juridisch studententijdschrift *Jura Falconis*. Het programma was rijk gevuld. Gedurende het gros van de voormiddag analyseerden verscheidene academici de overgang van de oude naar de nieuwe genocidewet. Deze vrij technische materie leest u - sterk vereenvoudigd - in het interview met Jan Wouters, hoogleraar internationaal recht aan de K.U.Leuven.

Tweede in rij waren mensenrechtenorganisaties *Amnesty International*, *Human Rights Watch* en *Pax Christi Vlaanderen*. Zij ver-

oordeelden de ‘overgave’ van België alsook de afschaffing van de genocidewet, waarmee België een krachtig strijdmiddel uit handen heeft gegeven voor de bestrijding van ernstige misdaden. De afschaffing is een slechte zaak voor het internationaal geweten, aldus *Pax Christi*. Verder wezen de NGO’s op het bestaan van alternatieve methoden van conflictbeslechting en pleitten ze voor het voeren van een preventief beleid.

Sint-Pieter

Verscheidene academici formuleerden scherpe kritiek op de ‘nieuwe’ genocidewet. Zo beschouwde Frank Verbruggen, hoogleraar internationaal- en Europees strafrecht aan de K.U.Leuven, de wet als een ‘niet samenhangend knip- en plakwerk’. Een wet met te veel ruimte voor interpretatie. Verder vergeleek hij de procureur-generaal, die bepaalt of een aanklacht tot juridische actie leidt of niet, met Sint-Pieter aan de Hemel-poort. Meermaals tikten ook andere sprekers de politici op de vingers voor de vaak amateuristische wijze waarop onze wetgeving tot stand komt.

Een vergelijking met enkele andere EU-lidstaten legt een grote heterogeniteit bloot tussen de nationale wetgevingen aangaande de aanpak van zware internationale misda-

den. Duitsland is ongetwijfeld de koploper inzake universele rechtsmacht, terwijl het Verenigd Koninkrijk *all crime* als *local* beschouwt. Een denkoefening binnen het kader van de EU blijkt geen overbodige luxe. Uit een andere conclusie bleek dat het Belgische ‘experiment’ negatieve gevolgen kan veroorzaken voor de verdere ontwikkeling van de universele jurisdictie. Zo hebben de negatieve reacties van de VS en Israël heel wat landen kopschuw gemaakt om verdere stappen te zetten.

Alternatieven

De politieke wereld was vertegenwoordigd in hoofden van Fred Erdman (voormalig volksvertegenwoordiger, sp.a) en Hugo Coveliers (VLD). Deze laatste beschouwde de problematiek rond de genocidewet als een les in bescheidenheid en riep op tot operationele wetsevaluatie. De inbreng van Luc Huyse (emeritus hoogleraar, K.U.Leuven) en professor Luc Reyckler (hoogleraar internationale betrekkingen, K.U.Leuven) verbreedde het perspectief van de strijd tegen de straffeloosheid aanzienlijk. Beiden gingen op zoek naar alternatieve benaderingen, buiten deze van het recht. Luc Huyse wees op de culturele, politieke en organisatorische verschillen tussen bijvoorbeeld Afrika en

Europa. Deze verschillen bemoeilijken vaak de toepassing van de universele jurisdictie als instrument tegen de straffeloosheid. Bijgevolg wees hij op een aantal alternatieve middelen zoals herstelmaatregelen, rechtspraak gebaseerd op bemiddeling en waarheidscommissies. Luc Reyckler gaf aan dat de polemiek rond de genocidewet zou moeten leiden tot een discussie en aanpak van het politiek en structureel geweld in de wereld. Deze vormen van geweld zijn veelal het gevolg van *bad governance*.

De bestrijding van ernstige misdaden tegen de mensheid vereist blijkbaar een multidisciplinaire aanpak. Wat vaststaat, is dat de nieuwe genocidewet veel minder zal kunnen bijdragen in deze strijd. De studiedag leerde ons echter dat er voor moedige politici, rechters, academici en NGO’s nog steeds heel wat paden te bewandelen zijn.

Pinguïns veroveren de K.U.Leuven

Voor veel studenten is het een alledaagse situatie: eventjes een PC met Windows opstarten, Word openen om een paper af te werken om deze daarna via Outlook door te sturen naar de prof. Nochtans is het allesbehalve evident dat al deze handelingen afhankelijk zijn van de software van één Amerikaans bedrijf. Toch lijkt de rol van Microsoft definitief te zijn uitgespeeld en wordt vrije software de norm van de toekomst.

Thomas Leys

«Eigenlijk is de discussie grotendeels voorbij. Wat een paar jaar geleden nog werd gezien als het werk van een groep obscure hobbyisten, vertegenwoordigt nu de heersende mening. Deze evolutie is niet meer te stoppen.» Aan het woord is prof. dr. ir. Herman Bruyninckx, docent bij het departement Werktuigkunde van de K.U.Leuven. Hij is één van de grote pleitbezorgers van vrije software in België. Dat is niet zomaar het nieuwste technologische snuffje, maar wel een belangrijke ontwikkeling voor de computerwereld en de maatschappij als geheel. In dit artikel nemen we een kijkje over de oorsprong en toekomst van vrije software en hoe ook de K.U.Leuven hierin een rol speelt.

Vrienden

Wat is nu vrije software of *open source* in het Engels? Ieder computerprogramma of -besturingssysteem is gebouwd op een bepaalde broncode, die als het ware de kern van de software vertegenwoordigt. Softwareproducenten beveiligen deze broncode zodat anderen deze niet kunnen zien. Ook al koop je een product van Microsoft in de winkel, dat geeft je nog niet het recht om het programma naar eigen goeddunken aan te passen of uit te breiden. Daarvoor heb je een zogenaamde licentie nodig. Bij vrije software is het principe dat de verkrijger wél het recht heeft om de broncode te wijzigen. Zo kan iemand als het ware zijn eigen besturingssysteem ontwikkelen en dit verdelen onder zijn vrienden. Dat lijkt een eenvoudig concept, maar het heeft verreikende gevolgen.

Herman Bruyninckx: «Mijn interesse voor vrije software ontstond toen ik bij onze studenten burgerlijk ingenieur zag hoe weinig ze eigenlijk wisten van de échte werking van een computer. Men was tenslotte gewoon om met de muis op icoontjes te klikken in Windows, maar men was niet gewoon om zelf programma's te schrijven. Bovendien werkte ik veel met robotica en de software die we daarvoor gebruikten, was meestal gesloten. We konden dus moeilijk zelf onze programma's uitwerken.»

De grote vrijheid die vrije software biedt, is dus een belangrijk argument. «Meer dan vijftien procent van de informatici in België is niet bezig met het ontwikkelen van software op zich, maar wel met

het in de praktijk brengen van software. Zij hebben er dus alle belang bij dat de software inspeelt op hun vragen en wensen.»

Het meest bekende voorbeeld van *open source* is Linux, een alternatief voor Windows. De mascotte is de bekende pinguïn Tux. Het is het resultaat van gemeenschappelijk werk van duizenden creatieve Internetgebruikers en iedereen kan het nu in zijn verschillende versies gratis downloaden. Het grote voordeel van dit open besturingssysteem is dat iedereen snel fouten kan verbeteren. Voor een producent als Microsoft is het belangrijk om zo snel mogelijk een product op de markt te krijgen; daardoor boet

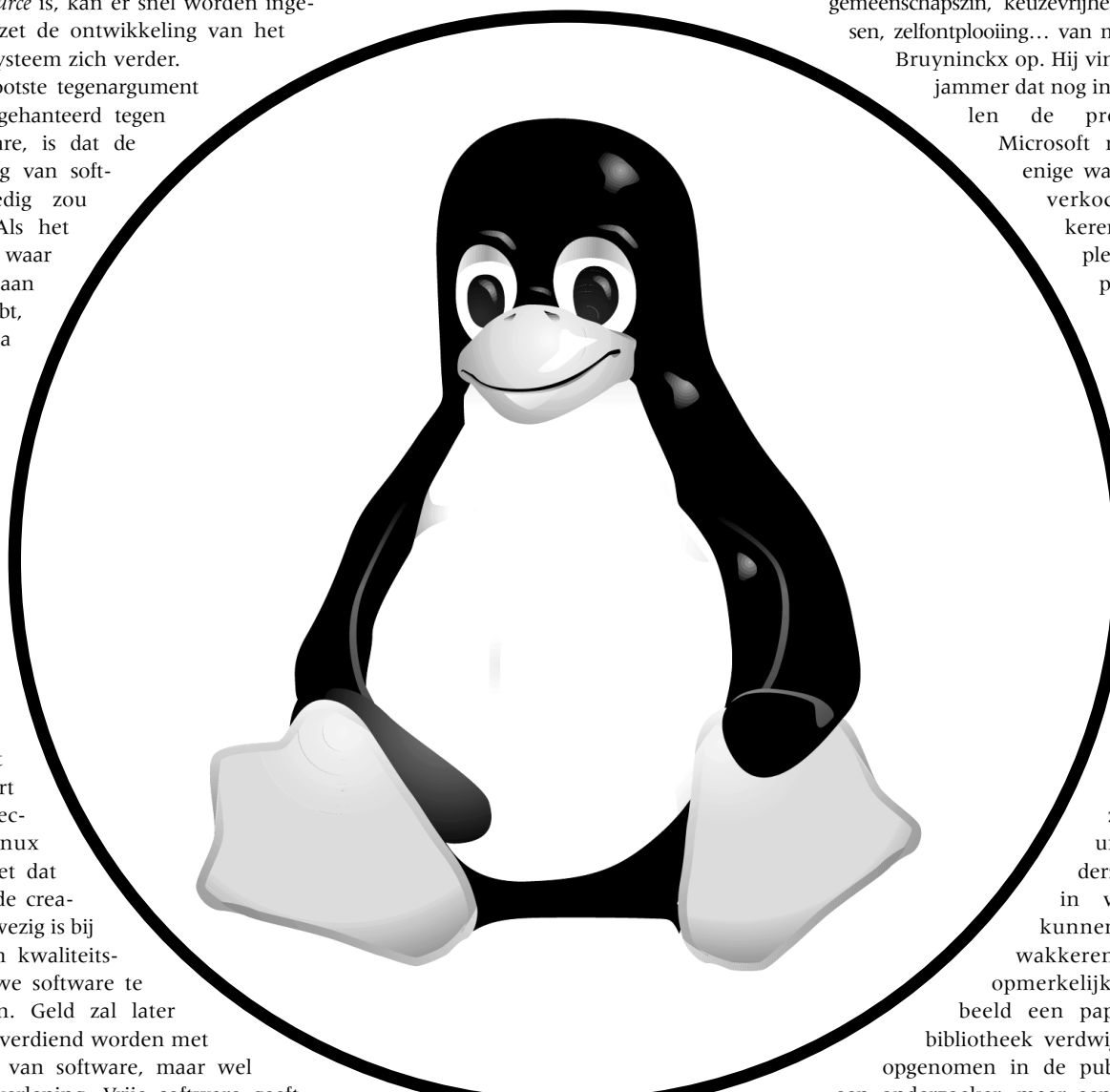
de kwaliteit al eens in. Geen week gaat voorbij of er is weer een nieuw veiligheidslek ontdekt. Dat is anders bij Linux: iedereen kan de broncode nakijken en het wordt als een soort punt van eer beschouwd om deze fouten zo snel mogelijk te verbeteren. Via Internet, dat trouwens zelf ook een vorm van *open source* is, kan er snel worden ingegrepen en zet de ontwikkeling van het besturingssysteem zich verder.

Het grootste tegenargument dat wordt gehanteerd tegen vrije software, is dat de ontwikkeling van software volledig zou stilvallen. Als het programma waar je jarenlang aan gewerkt hebt, de dag erna toch overal gratis beschikbaar is, waarom zou je dan nog programmeren? Volgens Bruyninckx loopt het zo'n vaart niet: «Projecten als Linux bewijzen net dat er voldoende creativiteit aanwezig is bij mensen om kwaliteitsvolle, nieuwe software te ontwikkelen. Geld zal later niet zozeer verdiend worden met het maken van software, maar wel met dienstverlening. Vrije software geeft meer mogelijkheden, maar gebruikers hebben hulp nodig om deze volledig uit te putten. Vergelijk het met een advocaat: je betaalt die niet per juridisch argument dat hij bedenkt, maar voor de totale bijstand. Enkel voor zeer gespecialiseerde software zal men nog een markt kunnen vinden.» Heel wat software-bedrijven zien daarom ook in dat het hardnekkig verdedigen van de eigen broncode een achterhoedegevecht is. Gebruikers kiezen vanaf nu doelbewust voor vrije software en kunnen daarna nog steeds bij het bedrijf aankloppen voor ondersteuning.

Belangrijk voor de toekomst van software is het principe van de zogenaamde open standaarden. Een document dat is opgeslagen in pakweg Word, valt enkel te openen met Word of andere software van Microsoft. Wie bovendien nog een oudere versie van Word bezit, wordt nog eens verplicht zich een nieuwe versie aan te schaffen. Dat is natuurlijk een eerder perverse verkoopstrategie. Met open standaarden kan iedere programma-maker zonder problemen bestanden in een ander formaat integreren in zijn eigen software.

Bruyninckx: «Jammer genoeg zien nog te veel mensen, ook aan de universiteit, de formaten van Microsoft als dé standaard. Nochtans zijn er ook heel wat studenten die deze documenten niet kunnen openen. Eigenlijk zou men daarom het gebruik van

open standaarden moeten verplichten aan de universiteit.» Een nieuw alternatief is OpenOffice, dat een gratis tegenhanger is van Microsoft Office, maar volledig met open standaarden werkt.

Pedagogisch

Er zijn natuurlijk nog een aantal praktische bezwaren. Op haast alle nieuwe computers is Windows geïnstalleerd. Wie dus met Linux aan de slag wil, moet zelf de software installeren. Voor heel wat niet-gevoerde gebruikers is dat geen sinecure. Het succes van vrije software zal dus mee afhangen van de computerproducenten die hun kopers de mogelijkheid aanbieden om reeds vanaf het begin een *open source*-besturingssysteem te gebruiken. Hierdoor zal het wellicht ook nog enkele jaren dueren vooraleer vrije software volledig doorbreekt. Ook andere hardware-producenten hebben een verantwoordelijkheid. Voorlopig zijn nog niet alle printers, scanners... compatibel met systemen als Linux. Nochtans hebben reeds heel wat belangrijke hardware-makers aangekondigd dat zij ervoor zullen zorgen dat hun apparatuur bruikbaar is op alle systemen. Iedereen springt dus mee op de kar van vrije software.

Aan de K.U.Leuven is het gebruik van vrije software goed ingeburgerd aan de basis. Dat is dan niet zozeer uit filosofische overwegingen, maar ook omdat vrije software vaak gewoon veel beter werkt en ook goedkoper is. Alle faculteiten draaien hun servers met *open source*-software. «Enkel Economie doet niet mee,» lacht Bruyninckx, «Blijkbaar is men daar nog niet zo overtuigd van het businessmodel van vrije software. Daarnaast zie ik echter dat studenten heel enthousiast omgaan met Linux en dergelijke. Het is trouwens ook zeer pedagogisch verantwoord om studenten zelf te laten ontdekken hoe een besturingssysteem in elkaar zit en ze toe te laten eigen verbeteringen aan te brengen.» De universiteit zou volgens Bruyninckx zelfs een belangrijke signaalfunctie kunnen hebben door aan te kondigen dat zij kiest voor vrije software: «Overheden en universiteiten zijn vaak de voortrekkers in technologische evoluties.»

«Vrije software stimuleert bovendien de gemeenschapszin, keuzevrijheid, gelijke kansen, zelfontplooiing... van mensen,» merkt Bruyninckx op. Hij vindt het dan ook jammer dat nog in heel wat scholen de producten van Microsoft nog steeds als enige waarheid worden verkocht. Nochtans keren de geesten en pleiten zowat alle politieke partijen voor de promotie van vrije software en verenigen informatieleerkrachten zich om de voordelen van vrije software voor het onderwijs te onderzoeken. Andere maatregelen zouden ook bij universitaire onderzoekers de zin in vrije software kunnen aanwakkeren: «Het is opmerkelijk dat bijvoorbeeld een paper die in de bibliotheek verdwijnt, wel wordt opgenomen in de publicatielijst van een onderzoeker, maar een computerprogramma, dat een veel meer rechtstreekse impact heeft, niet...»

Op zijn website vergelijkt Bruyninckx de opkomst van vrije software zelfs met wat de Renaissance heeft betekend voor de westerse samenleving. Bruyninckx: «Vrije software stopt niet bij computertoepassingen. Dezelfde filosofie is ook toepasbaar op andere vormen van kennis. Neem bijvoorbeeld de spin-offs. Het is toch wel vreemd dat onderzoekers jarenlang, met geld van de gemeenschap, onderzoek verrichten aan de universiteit om dan uiteindelijk toch met hun kennis een privé-bedrijf op te richten waardoor de kennis voor de gemeenschap afgeschermd wordt. Ook cursusteksten zouden vrij van rechten kunnen verspreid worden.» Op die manier vertegenwoordigt *open source* haast een nieuwe ethische visie op wetenschap. Men gaat niet langer uit van de maximalisatie van de winst voor de aandeelhouders van een bepaald bedrijf, maar wel van de zo groot mogelijk maximalisatie van winst voor de gehele gemeenschap. Bruyninckx: «Vroeger zag men de voorstanders van vrije software al eens als halve communisten, maar het succes van het concept bewijst dat er wel degelijk ook geld mee te verdienen valt én dat er nog steeds voldoende ontwikkeling is.»

http://people.mech.kuleuven.ac.be/~bruyininc

"Het moeilijkste is om water te vinden"

Topsport an sich is al zwaar, maar wanneer dat daarenboven nog gecombineerd wordt met universitaire studies, lijkt het pas echt alsof er enkele uren te weinig in een etmaal zitten. Veto sprak met twee studenten die naast hun studies ook nog eens meedraaien aan de Belgische top in hun geliefkoosde sport: het zwemmen.

Ben Deboeck & Herman Loos

Jonas Martens zit in zijn eerste licentie Lichamelijke opvoeding en Kevin Punie heeft dit jaar zijn eerste kandidatuur Geneeskunde aangevat.

Veto: *Is het moeilijk om een topsporterstatuut te krijgen aan de universiteit?*

Jonas Martens: «Voor mij niet. Ik hoor als sporter bij de A-elite van het BOIC, dat is de hoogste categorie. Ik heb hier als topsporter aan de K.U.Leuven een A-statuut (voor uitleg omtrent A- en B-statuut, zie kader).»

Kevin Punie: «Ik ben nog maar 17 jaar, dat is te jong om bij de elite te horen. Je moet het podium van een Belgisch Kampioenschap halen. Ik heb wel een document van de Vlaamse Zwemliga waarin ik als belofte erkend word, zodat ik het B-statuut aan de K.U. Leuven kreeg. Tijdens de zomer heb ik verschillende medailles behaald, waaronder goud op de 400 meter wisselslag (volgens zwemmers de zwaarste afstand, red).»

Jonas: «Ik heb al mooie uitslagen gezwommen op de Wereldkampioenschappen en behaalde driemaal goud op de afgelopen Europese Kampioenschappen.»

Schaven

Veto: *Studeren en topsport is een loodzware combinatie. Hebben jullie daarbuiten nog een leven?*

Kevin: «We zijn nu in het begin van het seizoen, dan kan je nog wel uitgaan. Als binnen enkele weken de ochtendtrainingen beginnen, moet ik tussen vijf en half zes 's morgens beginnen trainen. Dan zal dat uitgaan wel wegvallen, je moet immers om een uur of tien in bed liggen, als je dat wilt volhouden.»

Jonas: «Sport is mijn sociaal leven. Uitgaan interesseert me eigenlijk niet; er is altijd te veel rook en lawaai. Naar de film ga ik wel wekelijks.»

Veto: *Zijn de trainingen verplicht?*

Jonas: «Wanneer je niet traint, straf je jezelf. In het weekend train ik met de club in Beveren, in de week met de Universitaire Zwemploeg, die door studenten en assistenten wordt getraind. Er is geen persoonlijke trainer voorzien, maar er wordt wel gewerkt aan een professionele omkadering. Zo doet professor Persyn ieder jaar een zwemscreening, waarbij onderwateropnames worden gemaakt om de techniek bij te schaven.»

Kevin: «Tijdens de echte voorbereiding van een wedstrijd is het onmogelijk om een training te missen. Het moeilijkste is dan om water te vinden. Het is niet evident om voortdurend een zwembad ter beschikking te hebben; zeker in de vroege ochtenduren.»

Veto: *Wat doet de K.U.Leuven voor jullie?*

Jonas: «We krijgen de mogelijkheid om examens te spreiden en afwezigheid in de lessen te rechtvaardigen indien er stages of wedstrijden zijn. Ik heb dat al enkele malen gedaan, maar eigenlijk vermijd ik dat liever. Het is bovendien extra werk voor de professor die een tweede examen moet opstellen. Een groot voordeel is dat je sneller je resultaten kan afhaken. Zo is het mogelijk om voor vakken uit het eerste semester tweede zit te doen tijdens het tweede semester. Hoewel ik moet zeggen dat proffen er zeker geen rekening mee houden dat je topsporter bent. Dat wil ik ook niet, want daardoor verliest mijn diploma aan waarde.

Ik vind niet dat men meer voor mij moet doen. Ik ben eigenlijk zeer tevreden over de mogelijkheden die de K.U.Leuven biedt.»

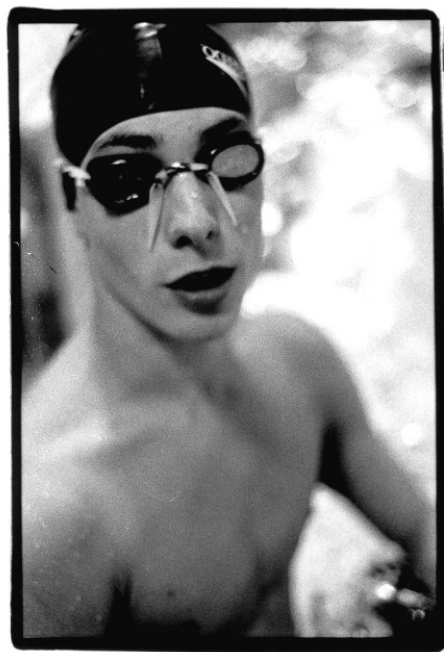
Podium

Veto: *Hoeveel tijd steken jullie eigenlijk in je sport?*

Kevin: «Ik ben begonnen toen ik een jaar of zes was. Het was toen gewoon een hobby, die langzaam uitgegroeid is tot een passie waar ik al gauw zo'n twintig uur per week mee bezig ben.»

Jonas: «Ik ben eveneens op vijf à zes jaar begonnen. Nooit met de gedachte om op dit niveau te gaan zwemmen, maar gewoon omdat ik het graag deed en doe. Ik heb er dan ook bewust voor gekozen om sportkot te gaan doen. Zwemmen bepaalt nu mijn leven. Fysiek ben ik er drie uur per dag mee bezig, maar mentaal vierentwintig.»

Veto: *Moeten jullie ook op je voeding letten? Drinken jullie al eens een pintje of dineren jullie in Alma?*

Jonas: «Ik eet elke dag in Alma. Ik moet daar eigenlijk niet fel op letten, want ik kom toch geen gram bij. Bier of andere soorten alcoholische dranken lust ik niet; dat is dus geen probleem.»

Kevin: «Er wordt van je verwacht dat je je verantwoordelijkheid opneemt. Wanneer er een belangrijke wedstrijd aankomt, drink je geen bier meer en let je op je voeding. Nu, de boog kan niet altijd gespannen staan, anders wordt het leven te eentonig.»

Veto: *Wat zijn jullie ambities?*

Kevin: «Eerst zijn er de Belgische Winterkampioenschappen. Dat zal een eerste test worden om te zien hoe de combinatie studeren-topsport meevalt. Deze zomer op de Belgische Kampioenschappen zullen we dan wel zien. Ik ben nog te jong om al aan de top te staan, maar een aantal podiumplaatsen moet toch haalbaar zijn.»

Jonas: «Ik moet mij nog kwalificeren voor de Paralympics, volgend jaar in Athene (Jonas' rechterbeen werd op jonge leeftijd geamputeerd, red). Dat kan normaalgezien geen probleem zijn, gezien de resultaten die ik al behaalde. Daar ga ik resoluut voor het podium. Als de omstandigheden meezitten, is dat wel het hoogst haalbare.»

Veto: *Hoe zit het met de studies?*

Kevin: «Tja, ik zal proberen zo lang mogelijk te combineren. Maar als het te zwaar wordt gaan de studies toch voor.»

Jonas: «Bij mij komen de studies ook op de eerste plaats. Ik wil eerst een diploma halen, met zwemmen kan je immers niet genoeg geld verdienen. In België is professioneel zwemmen een nuloperatie. Er zijn overigens maar een tweetal mindervalide sporters met een profstatuut in gans België. Daaraan

merk je ook het verschil met sporters uit bijvoorbeeld de Verenigde Staten. Dat zijn echte profs, die kunnen van hun sport leven. Het is uiteraard moeilijk om met hen te concurreren.»

Oost-Duitser

Veto: *Is zwemmen in België een ondergewaardeerde sport vergeleken met grotere sporten?*

Jonas: «Ik denk niet dat zwemmen zozeer ondergewaardeerd is, maar eerder dat voetbal erg overgewaardeerd is.»

Kevin: «Zwemmen is een ondergewaardeerde sport in België. Ik denk dat we daarom ook niet meespelen op internationaal niveau. Natuurlijk moet er wel talent aanwezig zijn, maar dan nog, als je onze situatie vergelijkt met Nederland, staan we zeer zwak.»

Jonas: «In Nederland zijn alle goede zwemmers verzameld in één club die daar echt werk van maakt (PSV Eindhoven, red). Vroeger had ik wel meer problemen met die mindere aandacht, maar nu trek ik mij dat niet meer aan.»

Veto: *Zijn er sporters naar wie je opkijkt?*

Jonas: «Ja, Michael Jordan, maar die is natuurlijk gestopt. In het zwemmen heb je ook wel een aantal personen, maar die zijn niet zo bekend. Binnen de gehandicapten-sport is er Detlev Schmid, een 43-jarige voormalige Oost-Duitser met enorm gespierde armen, die op zijn leeftijd nog steeds aan de top staat. Zodra je zo iemand persoonlijk kent, ga je hem toch wel anders bekijken. Dan wordt dat gewoon een vriend. Contact met andere topsporters aan de universiteit is er eigenlijk niet.»

Kevin: «In het zwemmen heb je Michael Phelps, die wereldrecords bij de vleet zwemt in verschillende slagen. En dat al op zeer jonge leeftijd!»

Veto: *Wat vinden jullie van het plan om de Olympische Spelen naar Vlaanderen te halen?*

Jonas: «Dat zou fantastisch zijn! Ik zou er in ieder geval een extra inspanning voor willen doen en er het einde van mijn carrière voor uitstellen.»

Kevin: «Het is inderdaad een schitterend plan, maar ik ben wel zo realistisch om te beseffen dat er waarschijnlijk weer geen geld voor zal zijn. In ieder geval, ik zal dan 29 zijn, wat toch niet abnormaal oud is in de zwemwereld.»

Veto: *Succes!*

Sportweken

Wat vindt iemand die al jaren in de sportwereld zit van het sportbeleid in Vlaanderen, wat heeft hij te vertellen over de combinatie topsport-studeren en pakweg de verslaggeving van sport op televisie? Omdat er echt nog wel andere mensen te vinden zijn met een genuanceerde visie op sport naast Jean-Marie Dedecker, zocht en vond Veto zo iemand aan de K.U.Leuven.

Ben Deboeck & Herman Loos

Professor dr. Gert Vande Broek is werkzaam aan de faculteit Lichamelijke opvoeding en Kinesitherapie en is ondermeer ombudsman voor de topsporters aan deze faculteit. Hij traint bovendien al meer dan tien jaar de universitaire volleybalploeg en vrouwen-volleybalploeg Asterix Kieldrecht, waarmee hij al drie maal landskampioen werd, vijf maal de Belgische beker en een Europacup won. Hij staat met andere woorden middenin het sportmilieu en is dus juist geplaatst om ons iets meer te vertellen over (top)sport aan de K.U.Leuven en erbuiten.

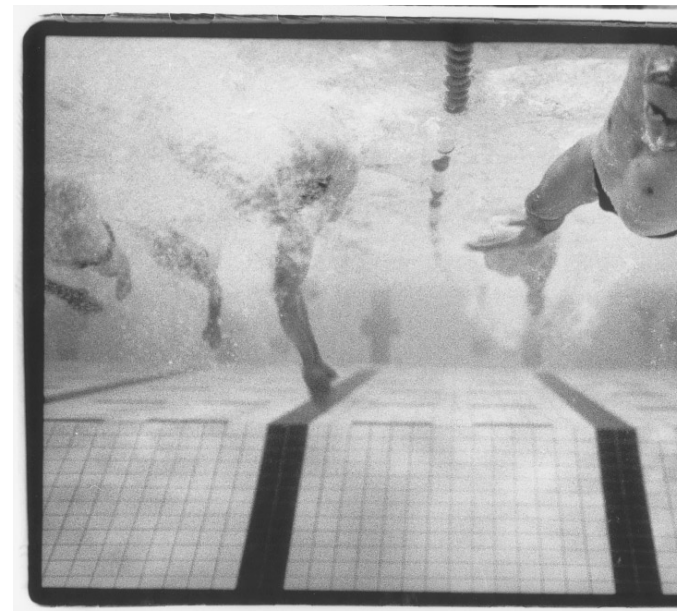
Veto: *Wat verstaat u juist onder begeleiding van topsporters?*

Professor Gert Vande Broek: «De taak van de universiteit hieromtrent is in mijn ogen vooral ervoor te zorgen dat hun studietraject haalbaar blijft; dat ze de tijd krijgen om hun sport en hun studie te combineren. Wij moeten zorgen voor de nodige studiefaciliteiten. Centraal moet immers steeds de kwaliteit van de opleiding staan. Dat de universiteit daarenboven haar faciliteiten ter beschikking stelt, is bijkomstig. We moeten als universiteit niet het werk dat de federaties en de studenten zelf moeten verrichten overnemen door te trachten betere sportmensen van hen te maken.»

Veto: *Meer specifieke begeleiding zoals voedingsadvies is dus geen taak van de universiteit?*

Vande Broek: Dergelijke specifieke begeleiding is inderdaad geen taak voor de universiteit, al denkt men daar in, bijvoorbeeld, de Verenigde Staten en Nederland anders over. Aan de Groningse universiteit heeft men een volleybalploeg die in erevisie top zes speelt. Daar wordt men

(foto's Pieter Baert)

nd heeft een veel te hoog 'Rode Loper-gehalte'

dan ook veel uitgebreider begeleid en gebruikt de universiteit zo'n topteam als marketinginstrument, net als vaak het geval is in de Verenigde Staten. Ik vind het schitterend dat Groningen zo iets kan doen, maar het mag niet worden opgevat als het belangrijkste dat voor die studenten gedaan moet worden, alsof hun opleiding bijkomstig is.»

Versleten

Veto: *Moet de Leuvense universiteit zich dan enkel bezighouden met onderwijs en minder aanzetten tot sporten?*

Vande Broek: «Studentensport organiseren is heel goed, maar dan eerder in de breedte, in de zin van zoveel mogelijk studenten trachten te laten bewegen. De taak van de universiteit ligt op dit vlak eerder in het hanteren van de filosofie 'Sport voor allen'. Ook Sportraad dient hierin vermeld, daar zij met bijvoorbeeld de 24-urenloop en de IFB (InterFacultaire Beker, red) veel verschillende

versleten als 'te dom om Latijn-Wiskunde aan te kunnen', terwijl je in Nederland dan al bijna een held bent.»

Schoendozen

Veto: *Hoe komt het, denkt u, dat er buiten de grote drie — voetbal, wielrennen en tennis — zo weinig aandacht is voor sport op de televisie?*

Vande Broek: «Vooreerst is er de internationalisering van het sportaanbod op

eigen boezem steken en beseffen dat het feit dat er nu nog slechts drie sporten meetellen, tevens de fout van de kleinere sporten zelf is. Wij als kleine sporten zijn niet meegegroeid, maar simpelweg rond onze kerktoeren blijven hangen. We verdienen simpelweg geen plaats meer in sportprogramma's. Onze infrastructuur is compleet onaangepast, onze sporthalletjes zijn als schoendozen met een biertap erop, als er tien mensen komen om te filmen, staat onze zaal vol. En dan komen ze met het plan aandraven om de Olympische Spelen in Vlaanderen te organiseren. Waar dan wel als ik vragen mag?»

«En als ze dan toch komen filmen, wordt dat getoond tussen beelden van de *Champions League* en *Roland Garros*, zodat je een compleet waardeloos beeld krijgt. Dit is zowel de fout van de clubs als van de federaties en het sportbeleid. Er wordt enorm veel overheidsgeld aangewend voor de aankoop van de

rechten van de *Champions League* en de live verslaggeving van wielervedstrijden. Mocht slechts één vijftigste van dit bedrag naar andere sportverslaggeving gaan, dan zouden we schitterende dingen kunnen doen. Maar ik heb de indruk dat er langs geen van beide kanten veel moed hiervoor is. Langs de kant van de media lijkt men tevreden wanneer ze de *Champions League* en erna *Roland Garros* kunnen uitzenden en de andere sporten rustig doodzwijgen. Anderzijds blijven de kleine sportmensen blijkbaar liever rond die kerktoeren.»

“Wij, als kleine sporten, zijn niet mee gegroeid, maar simpelweg rond onze kerktoeren blijven hangen”

Evolutie

«De sportmedia in België richten zich op fait divers en niet op het eigenlijke sportgebeuren. Sporters zijn vedetten die volop deelnemen aan spelprogramma's, al is dat natuurlijk een evolutie in het mediaveld die ook bij politici en andere bekende mensen waarneembaar is. Ik heb met die evolutie op zich geen problemen, wel met het feit dat daarnaast nog onvoldoende serieuze sportjournalistiek bestaat. Dat fenomeen is trouwens zichtbaar bij zowel de kleine als de grote sporten. Het probleem heeft te maken met de manier waarop sport in beeld wordt gebracht. De sportverslaggeving op televisie is totaal waardeloos vergeleken met Nederland. Al moet er wel worden bijgezegd dat de sportprogramma's in Nederland — weer dankzij die heersende topsportcultuur — scores, daar waar in België enkel een interland van de Rode Duivels echt goed scoort in de kijkcijfers. Er worden nu wel wat inspanningen geleverd met bijvoorbeeld *Hands Up*, het balsportmagazine op zondagmiddag.»

«Waar ik me ook erg aan stoort en wat ik een echte schande vind, is dat als de kleinere sporten van bij ons uiteindelijk eens aan bod komen, ze met gebrek aan *sérieux* behandeld worden. Sportweekend heeft naar mijn smaak een veel te hoog 'Rode Loper-gehalte'. Men geeft bovendien de voorkeur aan grappige commentaar in plaats van expertise. Let ook eens op de namen: 'Goal' en 'Stadion'. De naam verwijst naar voetbal in plaats van naar sport in het algemeen!»

“Onze sporthalletjes zijn als schoendozen met een biertap erop”

mensen op de been weet te brengen.»

Veto: *Waarom is België in kleinere sporten vaak de mindere van Nederland dat qua grootte gelijkaardig is?*

Vande Broek: «In Nederland heerst eenvoudigweg een topsportcultuur, waar dit in België veel minder het geval is, maar wel aan het veranderen is. In Nederland is het bijvoorbeeld geen uitzondering dat je een opleiding die normaal over vier jaar loopt, over acht jaar spreidt. Als je in België naar de topsportschool gaat, word je snel

televisie. De beelden die nu gemaakt worden zijn van hoogstaande kwaliteit. Vroeger brachten sportprogramma's zelfgedraaide beelden van diverse sporten, terwijl de beelden nu worden afgeleverd door productiehuizen. De beelden van de *Champions League* worden door 20 camera's geregistreerd. Er staat zelfs een camera op de baseline gericht zodat je meteen een herhaling van een betwiste opslag kunt zien tijdens het tennis.»

«We moeten evenwel de hand ook in

Statuutstatistieken

Professor Jan Boutmans is de persoon die aan de universiteit beslist welke studenten in aanmerking komen om een topsportstatuut te verwerven. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een A- en B-statuuut, afhankelijk van het niveau van de atleet-student.

Veto: *Waarom wordt er aan de K.U.Leuven een opsplitsing gemaakt tussen een A- en B-statuuut en welke voordelen genieten ze?*

professor Jan Boutmans: «Tot een drietal jaar terug bestond er slechts één statuut voor topsporters aan de K.U.Leuven, louter op basis van kwalificatie. Toen hadden we ieder jaar rond de 80 topsportstudenten die over alle voordelen konden beschikken. Dat vonden we echter een iets te groot aantal en dus hebben we besloten om voortaan met twee categorieën te werken. Vooreerst is er het A-statuuut, dat vorig jaar aan 45 studenten werd toegekend. Deze mensen moeten door het BOIC of BLOSO erkend zijn of hun federatie moet hen aanbevelen als talentvol. Ik check ook dat ze per week toch een 14 tot 16 uur trainen voor hun sport. Studenten met dit statuut kunnen — in overeenstemming met artikel 41 van het examenreglement — examens spreiden, een normaal jaar over twee jaar spreiden en omwille van stages of competitie lessen missen indien ze een bewijs kunnen voorleggen dat dit rechtvaardigt. Het is echter niet omdat er op zondag een wedstrijd is, dat het examen de dag erna per se verplaatst moet worden. Daar zijn we eerder streng in. Indien het een intense sporter is, moet hij of zij immers in staat zijn goed te plannen van tevoren.»

«Studenten die een B-statuuut toegewezen krijgen, genieten minder voordelen. Zij kunnen geen examens spreiden, maar bijvoorbeeld wel van groep

wisselen — iets wat aan veel faculteiten normaal niet evident is —, indien ze een bewijs van training kunnen voorleggen. Vorig jaar beschikten 52 studenten over dit statuut. Soms krijgt een student voorlopig een B-statuuut, met de kennis dat dit in de loop van het jaar — als hij of zij op stage moet of aan internationale wedstrijden moet deelnemen — kan worden omgezet in een A-statuuut. We bekijken dus wel geval per geval en sturen vaak bij onder het academiejaar.»

Veto: *Welke sporten zijn het best vertegenwoordigd onder de studenten met een statuut aan de K.U.Leuven?*

Boutmans: «We hebben vooral voetballers en atleten, maar verder varieert het erg. We zijn erg in trek bij atleten omdat het bekend is dat we over een goede accommodatie en enkele toptrainers beschikken. We hebben dit jaar onder andere een drietal wielrenners, waaronder een junior die deze week aan het WK in Hamilton deelneemt (*aanstaande zaterdag, 12 oktober, db*). Verder hebben we boksen, handbal, volleybal, tafeltennis, zwemmen, basket, verschillende hockeyspelers, skeelers, een meisje dat aan dressuur doet... We hebben zelfs een Belgisch kampioen disco dit jaar!»

Veto: *Zijn er vaak problemen met het gehanteerde systeem?*

Boutmans: «We geven de studenten een redelijk grote vrijheid, maar ik waarschuw hen wel steeds hier geen misbruik van te maken. Examens spreiden terwijl je geblesseerd bent, kan bijvoorbeeld niet. Er zijn ook betrekkelijk weinig problemen met professoren — vorig jaar slechts twee — en als die er dan toch zijn, dan kom ik tussen. Vaak zijn professoren gewoon niet op de hoogte van het bestaan van topsportstatuten en wat ze juist inhouden.»

(bd)

CURSUS BRIDGE

Leer dit boeiende kaartspel op een
prettige en moderne manier met
BRIDGECLUB PIETERMAN - LEUVEN
SNELCURSUS SPECIAAL VOOR STUDENTEN

10 woensdagen vanaf
15 oktober 2003
om 19 uur 30

LEOPOLD I STRAAT, 19 LEUVEN.

PRIJS: 15 EURO excl.,
35 EURO incl. TEKSTBOEKEN
LESGEVER: Wilfried Bylemans
(Vlaamse Bridge Liga)

INSCHRIJVEN TER PLAATSE OP 16/10 OF INFO:
016.20.67.55 ('s AVONDS) of
E-mail: andre.leplat@pandora.be
website: [welcome.to / pieterman](http://welcome.to/pieterman)

WEDSTRIJD

New Fitness Center Leuven

Heb jij al een studenten-abonnement?
Stuur dan vliegensvlug een mail naar alfaset@chello.be en
misschien krijg jij het volledige bedrag terugbetaald!
Trekking op 31 oktober 2003.

Beste drukker,

deze advertentie
12,5 cm breed
19,5 cm hoog
wordt aangeleverd door
Thomas Cook.
Margriet
tel 09/2484773

NEW FITNESS CENTER LEUVEN

ACHTERAAN SHOPPING CENTER

DIESTSESTRAAT 133 – Tel. 016 / 23.65.65 www.newfit.be

Maak **GRATIS** kennis met onze club!!!

Volg GRATIS FITNESS EN GROEPSLESSEN
tijdens de studentendagen op **7- 8 - 9 oktober**

Deze lessen worden speciaal gegeven voor studenten om kennis te maken met onze healthclub.

Het normale uurrooster vind je op onze website of aan de receptie.

Initiatie groepslessen

Dinsdag 07/10/03:	16u.30 Aerobic	17u.30 Body sculpture
Woensdag 08/10/03:	16u.30 B.B.B.	17u.30 Funk
Donderdag 09/10/03:	16u.30 Step	17u.30 Kickbox

Initiatie Fitness

Dinsdag, woensdag en donderdag tussen 10u. en 18u. enkel op afspraak: 016/236565

STUDENTENJAARABONNEMENTEN

STUDENTENJAAR 2003-2004

Fitness onbeperkt + sauna	219euro
Groepslessen + sauna	239euro
Fitness + Groepslessen + sauna	269euro

De studentenjaarabonnements voor
volgend academiejaar kunnen genomen
worden **vanaf 15 september 2003**
tot 31 oktober met als **vaste einddatum 31**
mei 2004.

Wij geven eveneens studentenkorting op de normale 3 - 6 en 12 maandabonnements.

“Macht erotiseert zeggen ze, maar ik zou het niet weten”

De eerste sombere, regenachtige herfst van 2003 viel alles behalve af te lezen op het immer vrolijke gezicht van de kersverse Historia-preses Sofie Vrijzen. Zij verenigt de studenten geschiedenis en maakte graag even tijd vrij om enkele vraagjes te beantwoorden. Inderdaad ‘even tijd vrij’, want ook een drukbezette preses gaat graag naar de les.

Ruben Lecok & Thomas Pearce

Veto: Bevestig of verwerp het cliché dat je preses bent geworden om dat later op je cv te kunnen zetten.

Sofie Vrijzen: «Natuurlijk verwerp ik dat cliché. Je wordt uiteraard geen preses om dat op je cv te kunnen zetten. Je doet dat voor het plezier, voor de kring. Het is misschien wel mooi meegenomen, maar ik wist op voorhand helemaal niet dat zo iets in aanmerking kon komen voor mijn cv. Ik ben preses voor de ervaring, voor mezelf en voor de anderen.»

Veto: Moet je als preses het goede voorbeeld geven en altijd naar de les gaan?

Sofie: «Ik vind wel dat je het goede voorbeeld moet geven. Altijd naar de les gaan wordt uiteraard een beetje moeilijk. Je moet voor jezelf uitmaken, of je gaat. Ik ga het wel zoveel mogelijk proberen. Het kan bovendien een stimulans zijn voor de andere studenten, wanneer ze zien dat zelfs de preses in de les zit. Ik probeer met andere woorden wel een voorbeeldfunctie te vervullen.»

Bemoederend

Veto: Maakt het een verschil uit of de preses mannelijk of vrouwelijk is?

Sofie: «Voor mezelf maakt dat niets uit, maar ik denk dat het voor je leden wel een verschil maakt. Mannen komen toch nog steeds iets meer autoritair over. Zo zullen de eerstekenners van een mannelijke preses misschien iets meer schrik hebben. Ze durven hem dan minder gemakkelijk te benaderen. Een vrouwelijke preses daarentegen kan meer bemoederend overkomen en wil hen gerust stellen. Dit betekent echter niet dat er van een vrouw geen gezag kan

uitgaan, noch dat vrouwen geen respect krijgen. Ik ben van mening dat een preses in het begin van het jaar zijn of haar gezag sterk moet laten gelden tegenover het presidium. Maar dat geldt zowel voor mannen als voor vrouwen. Op die manier weet iedereen waar hij of zij staat en hoever ze kunnen gaan. Ik ben wel blij dat ik als meisje preses ben. Ik kan me namelijk iets lossen gedragen en mag al eens een stoot uithalen of iets liefs doen. Dit is bij jongens veel minder het geval, denk ik (lacht).»

Proffenpresidium

Veto: Heeft een preses meer macht dan een gewone student?

Sofie: «Ik denk het wel. Het ligt er ook een beetje aan welke functie dat deze ‘gewone’ student heeft. Zo heeft een POC-verantwoordelijke uiteraard ook veel macht, maar als preses heb je wel enige invloed. De proffen kennen je bijvoorbeeld bij naam. Ik weet niet of dit een goede of slechte zaak is. Dat zal ik jullie in juni weten te zeggen (lacht). Maar wanneer een preses af en toe zijn of haar gezicht toont bij de proffen, wordt dat wel gewaardeerd, denk ik.

Trouwens, de meeste proffen hebben zelf ooit in het presidium gezeten.»

Veto: Valt het presesschap te combineren met een relatie?

Sofie: (lacht) «Ik zou het niet kunnen zeggen, helaas. Dat kan ik jullie misschien ook op het einde van het academiejaar weten te zeggen... Ik weet het niet, ik heb er geen flauw idee van.»

Veto: Hoe hebben je ouders gereageerd op je presesschap?

Sofie: «Mijn ouders heb ik pas op de hoogte gebracht na mijn kandidaatstelling. Ze waren eigenlijk wel zeer enthousiast. Het waren echter wel andere ouders die aan hen moesten uitleggen wat een preses precies is. Ze hebben het goed opgevat, zeker wanneer ik vertelde dat mijn studies uiteraard nog zeer belangrijk zijn. Mijn ouders vinden het heel plezant en staan echt achter me.»

Veto: Is het presesgebeuren en het presidium op zich eigenlijk nog wel belangrijk voor de doorsnee student? Zijn ze wel voldoende betrokken bij jullie vereniging?

Sofie: «Dat hangt sterk van je aanbod af. Als je enkel de nadruk legt op fuiven en cantussen, dan heb je uiteraard een kleine doelgroep. Maar als je voldoende cultuur aanbiedt, de cursusdienst goed laat draaien

en allerlei andere activiteiten organiseert, dan kan je als presidium wel een grote groep bereiken. Tenminste, dat is wat we trachten te doen bij Historia. We zijn van plan een grote groep studenten aan te spreken.»

Opkuis

Veto: Wat zijn de taken die je als preses moet doen, maar die je liever aan iemand anders zou geven?

Sofie: (herhaalt de vraag) «Onze functie bestaat natuurlijk voor een groot stuk uit

worden... Ik kan alleen maar in maten van kasteelbier spreken (lacht uitbundig). Het ligt er natuurlijk aan. Zo was ik op een bepaald moment na drie van die kasteelbiertjes reeds zat. Ik kan het dus niet echt zeggen, ik ben nog nooit zo verschrikkelijk zat geweest, behalve na cantussen. Dus ik hou het bij drie kasteelbieren en 20 fristies (lacht). Ik denk ook niet dat de mensen van me verwachten dat ik veel kan drinken.»

Mond

Veto: Wat zijn de belangrijkste goede en slechte eigenschappen van een preses?

Sofie: «Dat is een moeilijke vraag. Ik denk dat een goede preses vooral erg sociaal moet zijn. Tegelijkertijd moet je ook goed kunnen delegeren en op de juiste momenten je mond durven opentrekken. Volgens mij zijn dat de twee voornaamste goede eigenschappen van een preses. Soms vind ik het wel jammer dat ‘de mensen’ een nogal eenzijdige visie over presessen hebben. Mensen die niet tot het universitaire landschap behoren, denken nogal vlug dat preses zijn vooral samen gaat met zat zijn en dergelijke. Op die manier krijgt een preses onterecht slechte eigenschappen toegewezen. Maar als je het hen dan een beetje uitlegt, snappen ze het wel.»

Veto: Wat is de erotische uitstraling van een preses?

Sofie: (aanstekend lachje) «Euh... Dat hangt in de eerste plaats van preses tot

preses af. Maar persoonlijk hou ik me daar helemaal niet mee bezig. Macht erotiseert zeggen ze, maar ik zou het echt niet weten.»

Nieuwe vraag voor volgende slachtoffers: eet je liever witloof of spruitjes? Beargumenteer je keuze.

(foto Pieter Baert)

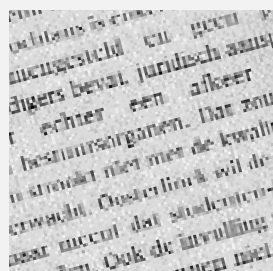

delegeren en mensen op hun taken wijzen. En als er iets niet in orde geraakt, kan ik uiteraard altijd ingrijpen. Er zijn altijd zaken, zoals de opkuis na een cocktailfeestje, die je misschien liever door andere mensen laat doen. Maar het is niet mooi enkel het vuile werk naar de anderen door te schuiven om vervolgens zelf met de eer te gaan lopen. Dus dat doe ik dan ook niet.»

Veto: Wat is je limiet om zat te worden, in aantal pintjes bijvoorbeeld?

Sofie: «Euh... mijn limiet om zat te

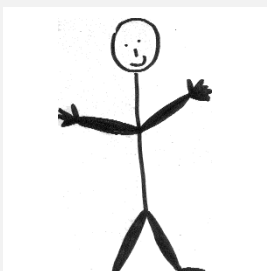
Veto zoekt studenten die willen meewerken als

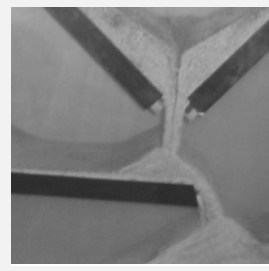
Schrijver

Lay-outer

Cartoonist

Fotograaf

veto@veto.be

G-plekken in Leuven

De wereld van de Leuvenaars en die van de studenten die er vertoeven, zijn strikt gescheiden. Op de losse contacten met de plaatselijke horecauitbaters en wat nachtlawaai in de Tiensestraat na, is er weinig interactie tussen beide bevolkingsgroepen.

Ook de bijzondere plekjes in en rond het Leuvense blijven voor vele studenten een goed bewaard geheim. Toch zijn ze er. Het ene al iets gemakkelijker te betreden dan de andere, maar allen meer dan de moeite waard.

Veto heeft zowel student als Leuenaar in huis en trekt er voor u op uit. Geen prikkeldraad, zaalwacht of Duitse herder houdt ons nog tegen. Leuvens betere plekjes en andere geheimen, ontboezemd in woord en beeld.

Grappig, geheimzinnig, gezellig, groots, gevaarlijk, groovy, gonzend, glooiend en gastvrij

Café Van De Velde

Goed verscholen tussen de winkels in de Diestsestraat vind je de ingang van de stedelijke bibliotheek Tweebronnen. Aan het einde van de gang toont het gebouw je zijn gigantische omvang. Je komt binnen in een onbekende wereld van ruimte, licht en boeken.

Niets is heerlijker dan op een verloren vrijdagmiddag, met je pas uitgeleende strips, een koffie te drinken op de koer van het Literair Café Van De Velde. Momenteel loopt daar een fototentoonstelling van Geert De Keyser. De achteringang van het gebouw is aan de Rijschoolstraat.

Tekst en foto's: Pieter Baert

Televisie als opium voor het kapitalisme

Een dansfestival openen met een zes uur durende theatervoorstelling is op z'n zachtst gezegd ongewoon, de dag daarop in een Europese première uitpakken met jong Braziliaans hiphopgeweld bevestigt eens te meer het vernieuwende imago van Klapstuk. Mooi toch, vindt ook Bruno Beltrão, dat hedendaagse dans het levenslicht ziet in een stad overbevolkt met jongeren. Veto sprak met hem over oorlog op CNN, de tergende twijfel van een kunstenaar en de absurditeit van ons gesprek over kunst.

Kurt Smeets

Pas 23 is hij, Bruno Beltrão, wonderkind van de Braziliaanse dans en oprichter van de *Grupo de Rua de Niteroi*, die maandag- en dinsdagavond in het Stuk nogmaals het geniale *Telesquat* komen opvoeren. In een gedurfde mix van *streetdance* en hedendaagse dans ontnemen ze met behulp van multimediatechnieken de toeschouwer elke houvast en dwingen ze hem elke beweging, elk beeld, elke ondertitel te bevragen. Een voorstelling over de problematische band tussen expressie en beleving, tussen de symptomen van ons mentale leven die aan de buitenwereld in de plaats treden van wat er zich in de binnenwereld afspeelt. Een kritiek op massamedia die aan elke expressie een eenduidige betekenis koppelen en deze

bij de openingsvoorstelling vrijdag, waar zeven vertellers elkaar een hele avond lang onderbraken net op het moment dat een van hen de kern van zijn verhaal ging bereiken, mist dit stuk een conclusie. Kunst gaat immers niet om wat je toont, wel om de manier waarop je dat doet. Hij stelt: «Het is niet aan mij om te zeggen: je moet twijfelen aan wat je wordt voorgeschoteld, je moet twijfelen aan wat je voor waar had aangenomen. Dat zou even manipulatief zijn als televisie. Ik tracht enkel verwarring te zaaien in de wijze waarop de voorstelling wordt gebracht in de hoop dat toeschouwers in de act van het twijfelen zelf hun levenshouding bijschaven en in het beste geval de dag daarop op een andere manier naar televisie kijken.»

Pompidou

Televisie versimpelt de realiteit: bommen verwoesten Bagdad en de enige toegestane kritiek zijn berichten rond *collateral damage*, maar tegelijk veroorzaakt de grauweheid van een bombardement heel veel angst. Een oorlog zal steeds een traumatiserend effect hebben, welke hoogtechnologische precisiebommen ook worden ontwikkeld. Van die emoties van verschrikking, van de voortdurende angst die mensen onderdrukt, hoor je niets op CNN. De realiteit wordt getoond

die droom natuurlijk nooit realiseren en hoewel je zou verwachten dat ze zich op dat moment tegen het systeem keren, zie je dat ze zo verslaafd zijn aan televisie dat ze na een dag hard werken om te overleven, terug in slaap worden gesust voor het scherm. Alsof een kapitalistische elite via televisie de getalenteerden aanspoort zich bij hen te vervoegen en de anderen met entertainment in het gareel houdt. Met mijn voorstellingen wil ik geleidelijk meer en meer jongeren aanspreken en een duwtje in de rug geven om te bevragen wat ze aan waarheden met de papflles hebben meegereggen. Toch besef ik dat ook ik, tezamen met mijn hele generatie, door en door gevormd ben door televisie. Als ik in Brazilië vertel waar ik overal optreedt, beschouwen mijn vrienden me ook als een succesvolle *selfmade man*. Dat beangstigt me

waaien in de wereld van de hedendaagse dans. Beiden snakten immers naar adem en bleven ter plaatse trappelen. De subversieve stem van hiphop die in haar jeugdig idealisme het systeem nog durfde te bevechten, kwijnde weg en werd gecommmercialiseerd en opgeslokt in een opdringerige MTV-cultuur. Zelfs de hedendaagse dans begon burgerlijke trekjes te vertonen. Door de fusie van beide stijlen bracht hij vernieuwing en creëerde een platform waar ze mekaar konden bevragen.

Beltrão vertelt dat in de verschillende landen waar hij optrad ook anders wordt gereageerd op de voorstelling. Het was dan ook een hele opluchting dat het Leuvense publiek enthousiast reageerde op de première van zaterdag. «Hiphop is dan wel een universele taal voor jongeren, het blijft afwachten of ze er ook door gegrepen worden, of ze ook opgaan in het stuk. Wellicht kan dat ook beter bij *Telesquat* dan bij onze vorige producties die de hiphopcultuur zelf bekritiseerden zoals die in Brazilië bekend is. Het gevaar is dan groter dat op andere plekken in de wereld het publiek onze creaties als hersendodend entertainment beleeft, terwijl we eigenlijk een kritische hiphoptaal ontwikkelen. In *Telesquat* gebruiken we die taal om andere thema's aan te snijden.» Wie kan ontkennen dat een playlist met muziek van *The Sixth Sense*, *Armageddon*, *The Matrix*, *The Exorcist* en *Mission Impossible* universeel klinkt? De idee voor *Telesquat* groeide ook vanuit de ervaring dat televisie de beleving van de toeschouwers op verschillende plaatsen in de wereld fel beïnvloedde. Zo beschouwde het publiek in Berlijn hun vorige productie *Too legit to quit* eerder als een ironische karikatuur van hiphop, terwijl de Braziliaanse kijkers er een nieuwe vorm van hiphop in herkennen omdat ze via televisie de evolutie van hiphop op de voet konden volgen.

Tot slot doet hij nog een tof voorstel aan het Stuk waar we ons volledig in kunnen vinden: *Telesquat* komt volgens hem pas echt tot zijn recht als het publiek via de gelegaliseerde middelen hogere sferen mag opzoeken. En voor die keer dat hij in ons landje optreedt, is het toch wel de moeite daar een keer mee te experimenteren... Hoe dan ook, als je wil stilstaan bij jezelf en bewegen op het ritme van de kunst van morgen, dan is het Stuk de komende weken *the place to be!*

Deze week staan telkens om 21u00 de dansvoorstellingen Telesquat (Grupo de Rua de Niteroi), O tâche(s) sur ont été effectuée(s) correctement (Grand Magasin) en Both sitting duet (J. Burrows & M. Fargioni) op het programma. Verder kan je in de lounge terecht voor de videovoorstellingen Videos en Insults & Praises (Vlatka Horvat). Elke dag kan je om 20u00 gratis het voorprogramma Le Séminaire meepikken en ook Cinema Zed toont enkele films die deel uitmaken van het festival. Meer informatie op www.stuk.be.

vervolgens aan de kijker verkopen als zaligmakend. Een oproep om kritisch te staan tegenover televisie en de normaliteit waaraan we moeten beantwoorden.

De fysieke realiteit van dansende lichamen wordt voortdurend gemanipuleerd door een virtuele realiteit van beelden en ondertitels die een kakofonie van tegenstrijdige informatie afvuren op de toeschouwer. Enkel in die verwarring, waarin je tevergeefs zoekt naar een onderliggende boodschap, toont zich een derde onzichtbare realiteit wanneer je als toeschouwer onthecht raakt van de drang te verklaren of te begrijpen en je je laat vervoeren door de bewegingen die zich op het podium aan een duizelingwekkende snelheid voltrekken. Over kunst spreken is dan ook absurd. Het is misschien wel leuk interpretaties uit te wisselen, zo stelt Beltrão, maar uiteindelijk draait het in de kunst om een intuïtief aanvoelen dat niet onder woorden kan worden gebracht. Zoals

en als een feit gepresenteerd. Dat kan voorzover je enkel focust op verwoeste huizen of verkoolde lichamen, maar de beleving van mensen die onderduiken in schuilkelders kan je niet voelbaar maken als je louter feiten toont. Beltrão bevecht dat realisme door het belang van relativisme te benadrukken. Elk feit wordt anders gepercipieerd door mensen, afhankelijk van hun culturele achtergrond en hun persoonlijke geschiedenis. Televisie kauwt reeds voor welke waarde de kijker aan een bepaald feit moet hechten.

Problematisch is dat de massamedia zelf deel uitmaken van een kapitalistisch systeem waarin mensen worden aangespoord om succes te boeken, hetgeen synoniem staat voor een gespijste bankrekening. «In Brazilië zijn er tientallen miljoenen armen, maar ze lopen gedwee mee in het systeem. Televisie schotelt hen *the american dream* voor en daar streven ze naar, een leven lang. De meerderheid kan

en daarom bevrage ik ook voortdurend mezelf. Tenslotte kan je succes niet alleen aanwenden om je zakken te vullen, maar ook om je steentje bij te dragen tot een betere wereld, dus misschien is succes op zich niet noodzakelijk iets negatiefs. Al kan het natuurlijk wel verslavend werken en je afstompen.» Beltrão's sterkte is dat hij van televisie zelf gebruik maakt om het medium aan te klagen. Of hoe hij beetje bij beetje niet alleen dans, maar ook televisie deconstrueert. «Mijn werken zetten het Centre Pompidou in beweging, een dansende buizenstructuur die in het misleiden van de toeschouwer het bedrog blootlegt.»

Matrix

Waar zijn vorig werk zich nog volledig binnen de hiphopcultuur situeerde, koppelt Beltrão de *streetdance* nu aan hedendaagse dans waardoor hij niet alleen de *breakdance* in vraag stelt, maar ook een frisse wind laat

Het Elixir

episode 03

WAT VOORAFGING: Nico Vranken heeft vernomen dat een man die vroeger een kamer huurde in zijn ouderlijke huis, overleden is. Hij denkt terug aan vroegere tijden...

Nonkel Door werd aanvaard als een lid van de familie. Zelf had hij enkel nog een oudere zus die aan de andere kant van het land woonde, beweerde hij. Kerstmis vierde hij met de familie. Met nieuwjaar ging hij jenever drinken met de vader. Hij kocht cadeautjes voor Nico. Vijf jaar bleef hij bij het gezin, vrolijkte hij het huis mee op, en bracht hij iedereen aan het lachen. De jongen keek naar hem op, hield van hem en wilde later net zo worden als Nonkel Door; wat dat ook mocht zijn.

Na vijf jaar vertrok de man echter. Hij liet geld voor drie maanden huur achter en een briefje waarin stond dat zijn zus hem nodig had. Hij had vernomen dat ze erg ziek was en hulp kon gebruiken. Het speet hem zeer dat hij zo onverwacht moest vertrekken zonder afscheid te nemen of de zaken degelijk te regelen en liet daarom ook drie maanden huur achter. Hij had zijn kamer opgeruimd, maar wat ze nog zouden vinden, mochten ze houden. Helemaal onderaan het briefje stond een boodschap voor Nico.

Als hij goed zocht, en alle Europese hoofdsteden wist om te draaien, zou hij een schat vinden. De jongen dacht na. De Europese hoofdsteden omdraaien. Hij greep een blaadje papier, begon vlijtig te pennen en om te draaien. Twee volle dagen was hij er mee bezig om het raadsel op te lossen. Hij vond niets. Moedeloos ging hij naar zijn kamer en uit gewoonte liep hij eerst eventjes de kamer van Nonkel Door binnen, waar hij vijf jaar lang zonder kloppen mocht binnenvallen en verschoot van de aanblik. In de kamer stond een lege boekenkast, een leeg bureau. Op het bed lag een naakte matras, het linnengoed lag opgevouwen op het beddeinde. Er was niets meer dat de jongen zich kon herinneren aan de man die hij zo graag had gezien. Maar aan de muur hing nog de grote poster met alle Europese landen met hun hoofdsteden.

Toen begreep hij het. Hij herhaalde woord voor woord de afscheidszin. Als hij alle Europese hoofdsteden wist om te draaien, zou hij de schat vinden. Het 'omdraaien' moest

betekenen dat er iets achter de poster zat. Hij moest de stoel die in een hoekje stond en waar altijd een stapeltje boeken op gelegen hadden, nemen om tot aan de hoekjes van de poster te kunnen komen. Heel voorzichtig haalde hij die er af en liet de poster op de grond glijden. De muur voor hem was kaal als de rest van de kamer. Hij was teleurgesteld. Er was hem een schat beloofd en er was niets te vinden. Hij sprong van de stoel, landde vlak naast de poster en merkte het dan op. Op de achterkant zat een sleutel geplakt. Nico had de sleutel wel vaker gezien, hij paste op het kistje dat de man in de bovenste la van het bureau bewaarde. Als nu eens...

Hij was in een paar sprongen bij het bureau, trok de bovenste lade open. Er lagen nog een notablokje en een balpen. Hij moest met zijn hand in de lade tasten om het kistje te voelen zitten. Heel voorzichtig haalde hij het eruit, zette het op het bureau. Dan nam hij de sleutel die hij van de poster had geprutst en stak hem in het slot en draaide hem twee keer om. Het kistje ging open. De binnenkant was zo mogelijk nog mooier dan de buitenkant van het kistje. De buitenkant was versierd met bloemen en blaadjes in reliëf; op de binnenkant stonden dansende mensen en het leek alsof er muziek uit kwam. Het enige wat in het doosje lag was een vergeeld blaadje papier. Het papier was in vier gevouwen en de jongen moest heel voorzichtig zijn met het openen; anders zou het broze velletje zeker gescheurd zijn. Wat erop stond, was een raadsel.

Het waren vreemde tekens en rare begrippen. Het leek op een soort van werkwijze om iets te maken. Een recept, bijna. Misschien was het een van de bereidingswijzen van de medicijnen of het gif. Misschien was het een hele speciale drank. Of misschien was het een geheimschrift dat hij moest ontrafelen. Hij besloot het kistje terug te sluiten; het naar zijn kamer mee te nemen; en het geheim te bewaren. Ooit zou hij wel weten wat het was, daar was hij zeker van, anders zou Nonkel Door het hem niet gegeven hebben. Maar hij voelde ergens dat de tijd er nog niet rijp voor was; hij moest nog wachten.

"Geduld is prachtig," had Nonkel Door hem verteld. "Als ik geen geduld had gehad, had ik nooit die leeuw kunnen schieten in Afrika. Drie lange dagen lag ik op mijn buik. Ik at niet. Ik dronk water van een veldfles waar nog maar één druppeltje in zat. Ik durfde amper te ademen. Toen, op de derde dag, kwam het beest drinken. Hij was in zijn volle glorie. Zijn huid glansde in het maanlicht en hij schudde zijn manen uit. Ik legde aan, keek door mijn vizier, en hield mijn vinger klaar en... pa! Ik schoot mis. Je denkt nu misschien dat die oude Nonkel Door niet goed kan schieten, maar dat is niet waar. Nicolaas, mijn jongen, soms kan je beter de dingen laten zoals ze zijn. Als je zo lang op iets hebt gewacht, hoeft je het niet meer. Het wachten is zo mooi geweest dat hebben-wat-je-wil het verlangen stuk maakt.

Onthoud dat goed, Nicolaas!" Nico was het nooit vergeten.

De telefoon ging. Nico hoorde Inge roepen dat haar handen nat waren. Hij gaf geen reactie. Het rinkelen ging verder, sneed door het appartement. Hij keerde zich met zijn rug naar de deur toe. "Als het lawaai nu eens zou ophouden, als de mensen nu eens niet zouden bellen," dacht hij en toen stopte het gerinkel. Het duurde een halve minuut voor Inge de slaapkamer binnenkwam, de draagbare telefoon tegen haar lichaam aangedrukt zodat de andere kant niet zou verstaan wat ze zei.

"Nico, het is je moeder."

"Hallo met Nico."

"Lieverd, het is mama hier. Heb je de brief gekregen? Heb je het gelezen?"

"Ja, mama."

"Ga je naar de begrafenis?"

"Weet ik niet."

"Papa en ik willen gaan, maar papa kan niet meer zo ver rijden met de auto en wij dachten: als jij ons nu eens kon komen halen, lieverd? Nico?"

"Ik weet nog niet of ik ga."

"Natuurlijk ga je. Het is Nonkel Door, weet je wel. Weet je nog hoe graag je Nonkel Door zag? Weet je dat nog, Nico."

"Ja, mama."

"Weet je nog dat jij tegen hem bent gereden. Je was toen vijf, Nico. Dat zal je wel niet meer weten. Maar je zal je Kerstmis nog wel herinneren, niet waar Nico? Dat hij Kerstmis met ons vierde; dat weet je toch."

"Ja, mama, maar het is ondertussen al heel erg lang geleden."

"Natuurlijk, maar je bent hem toch nog niet vergeten, Nico. Je kunt toch naar de begrafenis komen. Op zaterdag moet je niet werken. Nonkel Door zou er zo blij mee geweest zijn."

"Nonkel Door is dood. Ik denk niet dat het hem nog een reet kan schelen of ik kom of niet."

"Nico! Zo praat je niet over de doden! Je gaat. Je komt ons halen. Kom maar vroeg genoeg, want we moeten het daar nog zoeken."

"Mama, maar ik..."

"Goed, jongen, hou je goed, hé, en tot zaterdag."

"Tot zaterdag, mama."

"En Nico... Inge hoeft niet mee te komen, hoor. Zij heeft hem tenslotte nooit gekend. Dag lieverdje."

Henrica'h

(wordt vervolgd...)

ZED
CINEMA

PROGRAMMA VAN 8 OKTOBER T.E.M. 14 OKTOBER 2003

WOENSDAG 8 OKTOBER

15u JEUGDFILM: DUNDERKLUMPEN
20u DELBARAN
22u30 AU TRAVERS DES OLIVIERS

DONDERDAG 9 OKTOBER

20u LES ADIEUX DE JACQUES BREL
22u30 LA MOINDRE DES CHOSES

VRIJDAG 10 OKTOBER

20u THE TRUMAN SHOW
22u30 LES ADIEUX DE JACQUES BREL

ZATERDAG 11 OKTOBER

20u DELBARAN
22u30 UNE FEMME EST UNE FEMME

ZONDAG 12 OKTOBER

15u JEUGDFILM: DUNDERKLUMPEN
20u AU TRAVERS DES OLIVIERS
22u30 DELBARAN

MAANDAG 13 OKTOBER

20u LA MOINDRE DES CHOSES
22u30 DELBARAN

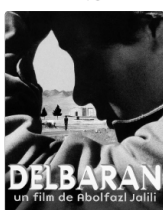
DINSDAG 14 OKTOBER

20u DELBARAN
22u30 THE TRUMAN SHOW

DELBARAN

Abolfazl Jalili / Iran - Japan / 2001 / 1u 36 min / Met: Kaim Alizadeh, Rahmatollah Ebrahimi Marques e.a. ...

Delbaran ('geliefden' in het Farsi) vertelt het verhaal van Kaïm, een 15-jarige Afghaanse jongen op vlucht voor het Taliban-regime. Kaïm heeft de grens met Iran overgestoken en probeert daar zo goed en kwaad als hij kan het hoofd boven water te houden. "Dit intimistische pareltje van Abolfazl Jalili is een van de allerbeste films die we de jongste weken te zien kregen. (...) poëtische, oogstrelende en vooral diep-menselijke auteurscinema." (De Standaard)

LES ADIEUX DE JACQUES BREL A L'OLYMPIA

Frankrijk / 1966 / 60 min

Op 9 oktober zal het precies 25 jaar geleden zijn dat Jacques Brel, één van de meest geniale muzikanten die ons land ooit gekend heeft, in Parijs overleed aan longkanker. Het jaar 2003 werd uitgeroepen tot Brel-jaar. Cinema ZED herdenkt het genie van Brel met de vertoning van de 16mm-opname van een weergaloos concert in de Parijse zaal Olympia. Met uitvoeringen van Jacky, Les vieux, Mathilde, Ces gens-là, Amsterdam, Les bonbons, Jef, Au suivant, e.v.a.

WWW.CINEMAZED.BE

KLAPSTUK #11

"Een festival moet een platform zijn waarin vele verschillende disciplines aan bod komen", aldus Jérôme Bel, curator van de 11e editie van het internationaal dansfestival Klapstuk. En film mag dan natuurlijk niet ontbreken. Jérôme Bel stelde een zeer eigenzinnig programma samen van films die stuk voor stuk handelen over de kracht van het spektakel en die kritisch staan ten opzichte van hun eigen medium. Deze week staan volgende titels op de affiche:

AU TRAVERS DES OLIVIERS

Abbas Kiarostami / Frankrijk - Iran / 1994 / 1u 43 min / Met: Hossein Rezai, Mohamed Ali Koshavarz, e.a. ENKEL FRANS ONDERTITELD

LA MOINDRE DES CHOSES - DOCUMENTAIRE

Nicolas Philibert / Frankrijk / 1996 / 1u 45min

THE TRUMAN SHOW

Peter Weir / VS / 1998 / 1u 43min / Met: Jim Carrey, Laura Linney, Noah Emmerich, Ed Harris, Natascha McElhone e.a.

UNE FEMME EST UNE FEMME

Jean-Luc Godard / Frankrijk-Italië / 1961 / 1u 25min / Met: Jean-Claude Brialy, Anna Karina, Jean-Paul Belmondo, Marie Dubois e.a. / FRANS GESPROKEN, ENGELS ONDERTITELD

studio
brussel

msn

DeMorgen
ONAFHANKELIJK DAGBLAD

CINEMA ZED (STUK)
NAAMSESTRAAT 96
3000 LEUVEN

Veto
 's-Meiersstraat 5
 3000 Leuven
 Tel 016/22.44.38 - Fax 016/22.01.03
 e-mail: veto@veto.be

Jaargang 30 — Nummer 3
 6 oktober 2003

Veto is een uitgave van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Verantwoordelijke uitgever:
 Joris Beckers

Redactie: Joris Beckers, Laurens De Koster, Kris Malefason, Hanne Vermeiren

Medewerkers:

David 'Achteruitfietsen' Adriaen, Joris 'Bingo' Beckers, Peter 'Bowling' Bulckens, Ben 'Dobbelen' Deboeck, Dries 'Doorlopen' De Smet, Laurens 'Discodansen' De Koster, Bruno 'Dwergwerpen' De Vel, Maarten 'Haagspringen' Hermans, Wim 'Gokken' Gemoets, Willem 'Limbo' Lamont, Kris 'Moddercatch' Malefason, Ruben 'Langspeelplaatmixen' Lecok, Thomas 'Leeglopen' Leys, Herman 'Lambada-instructeur' Loos, Thomas 'Postzegelverzamelen' Pearce, Kurt 'Schommelen' Smeets, Sven 'Vliegeren' Vannecke, Hanne 'Vvooggeellppiikkeenn' Vermeiren

Foto's: Pieter Baert

Internet: <http://www.veto.be>

Reclame:
 Alfaset cvba - Leen Cuypers
 alfaset@chello.be - 016/22.04.66

Drukkerij: Kempenland (Herentals)

Oplage: 9000 exemplaren

ISSN-nummer: 0773-5162

FOKKE & SUKKE
 WAREN IN ÉÉN KEER OVERTUIGD

SUKKE... IK BEN OPEENS
 VAN MIJN MIGRAINE AF!

EN IK HEB OPEENS GEEN
 ZIN MEER IN EEN SIGARET!

RGVT

www.foksuk.nl

DEPO
 presenteert
EHBO
 Een speedcursus
 voor gvr's
 residenten
 en
 geïnteresseerden

Dinsdag 7 oktober om 20u00
Door Koen De Ridder
De WAAG, Studentenwijk Arenberg

**EIGENTIJDSE
 BETAALBARE
 MEUBELEN
 ALLES VOOR UW KOT**

bureaus vanaf 55 Euro
 bed, kleerkast, nachttafel voor 250 Euro
 grote keuze in bedden en matrassen
 studentenzetels
 verlichting

Bondgenotenlaan 169
Leuven
Tel. 016/22.90.06
Fax. 016/29.18.75

Rij gerust binnen.
 Voor onze klanten is er
 altijd gratis plaats in onze
 ondergrondse parking.

Niet tegen rokers, maar tegen rook

Rook stinkt, en niet-rokers moeten wel gek zijn om te tolereren dat er in hun buurt gerookt wordt. Dat is, in het kort, het standpunt van professor Roger Blanpain. Met zijn nieuwe boek *Passief roken. De zachte moordenaar...* werd de arbeidsjurist één van de opvallendste figuren die pleiten voor een algemeen rookverbod in het openbare leven.

Laurens De Koster

De strijd tegen passief roken begon voor Blanpain niet vorige maand. Al in de jaren '80 zorgde hij als decaan van de rechtsfaculteit van de K.U.Leuven voor een algemeen rookverbod in De Valk, wat naar eigen zeggen voor een enorme besparing zorgde: "Voor het rookverbod moesten er dagelijks 3000 peuken opgeruimd worden in De Valk, dat is bijna een voltijdse bezigheid." Daarna verdween de strijd even naar de achtergrond, maar nadat hij een feestje had bezocht waar het stikte — *excusez le mot* — van de rook, besloot Blanpain een petitie te lanceren via het Internet. De enorme respons bracht hem ertoe het boek te schrijven, en nu komt ook nog Veto op bezoek.

Veto: Hoe groot is het probleem van passief roken?

Professor Roger Blanpain: «Dat is zeer groot, maar wordt zwaar onderschat. In België sterven elk jaar 2200 mensen aan de gevolgen van passief roken, dat is meer dan het aantal verkeersslachtoffers, om maar iets te noemen. Toch moeten naar schatting een miljoen Belgen dagelijks werken in sigarettenrook, terwijl ze dat zelf niet willen. En dat passief roken schadelijk is, is al ten overvloede bewezen. Gisteren las ik nog dat een zekere dr. Wilson heeft gezegd: "Een uur in sigarettenrook werken is schadelijker dan twintig jaar werken in een fabriek met asbest." Dat zou ons toch aan het denken moeten zetten.»

Veto: Kunnen rokers en niet-rokers niet gewoon hoffelijk zijn?

Blanpain: «Die zogenaamde 'hoffelijkheidsaanpak' werkt niet. Volgens de wet zou elk restaurant in België voor de helft rookvrij moeten zijn, maar als er vijf restaurants daarmee in orde zijn, zal het veel zijn.»

«In Noorwegen werd recentelijk een algemeen rookverbod in de horeca ingesteld, omdat daar jaarlijks vijfhonderd horecawerknemers stierven door passief roken. Als je het aantal inwoners van België en Noorwegen vergelijkt, kom je tot de conclusie dat dat bij ons duizend doden per jaar zijn. Roken is onvoorstelbaar schadelijk voor

de gezondheid; de tijd van beleefd en vriendelijk zijn, is gedaan. Vandaar ook de titel van het eerste hoofdstuk van mijn boek: *Ten Aanval*.»

Terrassen

Veto: Wat wilt u concreet doen?

Blanpain: «Allereerst is er de juridische weg. Volgens artikel 23 van de Grondwet heeft iedere Belg recht op gezondheid. Ik heb er dus recht op dat er in mijn buurt niet wordt gerookt. Verder is er een Koninklijk Besluit dat bepaalt dat het onderwys rookvrij moet zijn, waaronder natuurlijk ook de universiteit valt: in leslokalen en dergelijke mag dus absoluut niet gerookt worden.»

«Dan is er ook nog de Wet op de Arbeidsovereenkomst, waarin staat dat werkgevers ervoor moeten zorgen dat werknemers beschermd worden tegen gevaarlijke chemische stoffen. Sigarettenrook bevat veertig verschillende schadelijke elementen, waaronder cyanide, arseen, koolstofmonoxide, enzovoort. Werkgevers die hun personeel blootstellen aan zulke stoffen zijn dus burgerrechtelijk én strafrechtelijk aansprakelijk.»

«Ook de collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) tegen stress is relevant omdat passief roken ernstige stress kan veroorzaken. Ten slotte kan roken in nabijheid van niet-rokers als een vorm van pesten op het werk beschouwd worden: passief roken schendt immers de "fysische en psychische integriteit".»

(Veto is verkouden en moet hoesten.)

Blanpain: «Rookt u? Nee? Pas op, dat mag, maar niet in het openbaar. Ik ben niet tegen rokers, maar tegen rook. En we moeten daar eerlijk in zijn: sommige rokers zijn niet hoffelijk. Eigenlijk zou roken nergens mogen waar niet-rokers er last van kunnen hebben, ook op terrassen en zelfs op straat is het echt vervelend als je iemand voorbijloopt waar zo'n vieze walm van uitgaat.»

«Het gaat erom dat we de lucht gezond houden voor niet-rokers. Het is onverantwoord om te roken in het bijzijn van kinderen, laat staan dat zwangere vrouwen zouden roken — een baby van een rokende moeder weegt gemiddeld 200 gram te weinig — en ook roken bij mensen die in een afhankelijke positie zitten, is niet netjes. Zo was ik eens bij premier Verhofstadt terwijl hij binnenkwam met een dikke sigaar. Naar het schijnt heeft hij ondertussen bijgeleerd, maar zulke manieren kunnen niet door de beugel.»

Tornado

Veto: In uw boek beschrijft u enkele organisaties waar roken slecht aangepakt wordt.

Blanpain: «De VRT bijvoorbeeld is een ramp. Het is toegelaten om te roken in de cafetaria, op recepties en op televisie. Bovendien is er geen afzuigstelsel, zodat de rook vanuit de rokersbureaus zich zomaar verspreidt naar de gangen en naar de kantoren van niet-rokers. Dus dat stinkt daar, hé. Ook in de Vlaamse Gemeenschap houdt men vast aan de naïeve hoffelijkheidsaanpak, wat onverantwoord is voor de gezondheid van de ambtenaren.»

Veto: De K.U.Leuven is dan weer op de goede weg.

Blanpain: «Inderdaad. Aan de K.U.Leuven wordt er een redelijk beleid gevoerd, maar eigenlijk gaat het nog niet ver genoeg. Roken is bijvoorbeeld enkel toegestaan in specifieke rooklokalen, maar die lokalen moeten ook nog schoongemaakt worden. De rook blijft hangen in dat lokaal en in de gordijnen; zelfs de rokers klagen dat die rooklokalen stinken. Ze zeggen dan wel dat er afzuigsystemen zijn, maar die werken niet goed genoeg — naar het schijnt zouden ze op tornadosnelheid moeten draaien om effect te hebben.»

«Een onderneming met een echt goed rookbeleid is uitgeverij Kluwer. Hun volledige gebouw is rookvrij, op één lokaal na, en ze hebben tegelijk met het rookverbod een programma opgestart om rokers die willen stoppen te helpen.»

«Met het initiatief van de NMBS om vanaf januari roken in alle treinen te verbieden, ben ik natuurlijk ook erg blij. Ik heb tevens gehoord dat de Europese Unie maatregelen zal uitvaardigen om roken te verbieden in bars, restaurants en dergelijke.»

Veto: Denkt u dat de publieke opinie zo'n rookverbod steunt?

Blanpain: «Ik merk inderdaad dat niet-rokers zich affirmatiever opstellen. Het is dan ook ondenkbaar dat de twintig procent rokers de lucht van de tachtig procent anderen vervuilen. Ook in de politiek zie ik mogelijkheden. De moeder van Rudy Demotte (*minister van Sociale Zaken, ldk*) is aan longkanker gestorven en de minister heeft mij al laten weten dat hij achter een rookverbod in de horeca staat.»

«Toch is er nog een hele weg af te leggen, vooral bij jongeren. Het is natuurlijk zo dat rokers snel creperen, en dat ze dus vervangen moeten worden door jonge rokers. Als maatschappij moeten we

daar iets aan doen, namelijk alle slechte voorbeelden weren.»

Verantwoordelijk

Veto: Zullen werkgevers bereid zijn om op te treden tegen roken op het werk?

Blanpain: «Ze zullen wel moeten. Het is geen kwestie van bereidheid, maar van verantwoordelijkheid. In mijn boek beschrijf ik het verhaal van Jean Leeman, een politieagent die voor de rechtbank heeft moeten afdwingen dat hij een rookvrij lokaal kon krijgen. In Frankrijk zijn er al processen gevoerd omdat mensen ziek zijn geworden van passief roken. Op 10 december wordt er trouwens een studiedag georganiseerd over roken in ondernemingen, waar meester Smeiers zal komen vertellen over de aansprakelijkheid van de werkgever én van de arbeidsgeneesheer in verband met passief roken.»

«Het wordt echt tijd dat we beseffen hoe ernstig de situatie is. In België sterven jaarlijks 150 mensen aan aids, 250 aan drugs (uitgezonderd tabak en alcohol) en 1.500 in het verkeer. Dat is natuurlijk allemaal heel erg, maar vergelijk dat eens met de 20.000 tabaksdoden en het verzinkt bijna in het niets. Bovendien is sterven van longkanker niet plezierig. Hebt u al eens iemand naar adem zien happen? Dat is (*pauzeert*)... verschrikkelijk.»

Passief roken. De zachte moordenaar... is verschenen bij uitgeverij Van Halewyck.

www.cer-leuven.be/passiefroken/home.htm

Handvest van de niet-roker

1. Je recht op gezondheid is een grondrecht en dient door iedereen geëerbiedigd te worden.
2. Je hebt het recht te leren, te reizen, te spelen, te tafelen en te werken in gezonde lucht.
3. Tabaksrook is schadelijk voor de lichamelijke en mentale gezondheid. Rook stinkt.
4. Je hebt recht op rookvrije ruimtes.
5. Roken is verboden in alle gesloten plaatsen, met inbegrip van terrassen, haltes, vervoer, speelruimte en de werkplaats.
6. De werkgever is verplicht je een rookvrije arbeidsplaats te verschaffen. Je kan de werkgever dagvaarden om een rookvrije arbeidsplaats te bekomen.
7. Zo er toch gerookt wordt moet je hoffelijk maar kordaat aan de roker vragen onmiddellijk te stoppen en vraag je de verantwoordelijke het rookverbod te handhaven.
8. Bij niet-naleving van het verbod te roken kan je klacht neerleggen bij de bevoegde diensten.
9. Indien er gerookt wordt op de arbeidsplaats kan je klacht indienen bij de arbeidsgeneesheer, de preventieadviseur en de sociale inspectie, en bij de werkgever.
10. Zo je gezondheidsschade oploopt kan je de verantwoordelijke dagvaarden en schadevergoeding vragen aan de rechtbank.

Uit: Passief roken. De zachte moordenaar... van Roger Blanpain